

Ugtejgewe'l ta'n goqwe'l me' enmiaq tliatal Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Sa'n eig'p na mnigu teluisig Patmos ta'n tujiw Se'susal telimt'pnn pugwelgl goqwe'l aq musga'tapnn pugwelgl goqwe'l. Sa'n ewi'g'g'p ta'n goqwe'l nutg'pnn aq ta'n goqwe'l nemitoqopnn. Ta'n goqwei Se'sus teluet na tliatew st'ge' ta'n ewi'gas'g ula wi'gatignigtug.

Sa'n ewi'g'g'p ta'n tujiw wegla getlams'tasultilipni gitnme'uteg muta getlams'tasultipnn Se'suseg. Ta'sijig we'gaw ne'po'tipnig muta majulgwalapnn Se'susal.

Sa'n telimapni ta'n te's'g goqwei winjig gaq seioqwa's'gt'tew aq ta'n te's'g goqwei ulmajo'qon naqas'gt'tew. Na pile'tew wa'so'q aq pile'tew ugs'tqamu. Ma' wen npmug na'te'l gisna ma' gsnugwagw. Getlams'tmewinu'g gis lita'sultijig wegla glusuaqann aq gisipugutmnew ta'n tujiw gitnme'uteg.

Mimajuinu'g mo wel'te'tmi'ti'gw ugjit ta'n teluegl wegla goqwe'l Sa'n nemitoqopnn aq nutg'pnn gatu wel'te'tmi'tij na Nisgam pengopit ugtelege'wa'gim wa'so'q aq wissuignemata ta'ni getantaqatilipni we'gaw Gjimm'tu. Nisgam ignmuata ugmimajuinumg pisgwita'new pilei wa'so'q aq pilei ugs'tqamu ta'n tujiw gaq wissuignemaj na getant'pni.

Mutt jipasiw ta'n tujiw gitmn wegla metue'gl goqwe'l ta'n tliatal ugs'tqamug. Awna lita'sual Se'sus aq lita'suate'n ta'n goqwei ujjl teplumsip ignmuan ta'n getlams'tasilitl negmeg.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Sa'n telimugsi'gw ta'n weji wi'g'g'p ula wi'gatign (1.1-3)

Ewi'g'g ta'n Nisgam aq uggwisl Se'susal na maw mujgajewe'gig (1.4-8)

Sa'n nemiatl Se'susal ge's gaqamilitl gigjiw llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatul (1.9-20)

Sa'n ewi'g'g toqwaqji'j agnutmaqan ugjit te's newte' a'sutuo'guom ta'n eteg E'siaewa'gig (2.1-3.22)

Nisgam ta'n teli emtoqwaluj wa'so'q (4.1-11)

Na wi'gatign aq Nisgam ugjiigluewji'jml (5.1-6.17)

Nisgam ugmimajuinumg gegnugwatasultiliji ugtugwejanuaq (7.1-8)

Ta'nig emtoqwala'titl Nisgaml wa'so'q (7.9-17)

Lluigneg te's'gl pipugwaqann (8.1-11.19)

Na e'pit ta'n getu' un'janitew aq jipijgam (12.1-18)

Na tapusijig wi'sisg (13.1-18)

Nisgam ugjiigluewji'jml aq ta'ni majulgwal-gwi'titl (14.1-5)

Nesisijig ansale'wijing gelusultijig (14.6-13)

Ta'n Nisgam tla'lata lue'winu' (14.14-20)

Sa'n nemiaji llaigneg te's'iliji ansale'wiliji aq nemitoq qospem teliangamgug tlamglen (15.1-8)

Lluigneg te'sijig wowg (16.1-21)

Na mesgi'g gjigan teluisig Papilan gaq seioqwa'tas'g (17.1-19.4)

Nisgam ugijgluewji'jml malie'wilitl (19.5-10)
 Negm ta'n teluisit Nisgam Ugglusuaqanml
 pemi'puluelitl wape'litl te'sipowl (19.11-21)
 Sa'n wesgutg pituipnnaqnipungeg (20.1-6)
 Gjimm'tu wissuignemut (20.7-11)
 Ta'n tujiw Nisgam ilsumaj mimajuinu'
 ugs'tqamug (20.12-15)
 Na pilei wa'so'q aq pilei ugs'tqamu (21.1-8)
 Na pilei gjigan ta'n teluisig Selusalem (21.9–
 22.5)
 Ta'n tujiw Se'sus pgisintew (22.6-21)

*Ta'n goqwei Se'sus teluet tliatew
ewi'gas'g ula wi'gatignigtug*

¹ Se'sus Westawulg teluep aq musga'toqopnn
 ta'n goqwe'l me' tel'gne'g tliatal aq Sa'n ewi'g'gl
 ula wi'gatignigtug. Gjinisgam pewalaji mima-
 juinu' ta'n elugowgwi'titl gji'tu'tinew wegla go-
 qwe'l glaman ms't musga'tuapnn Se'susal. Na
 tujiw Se'sus wej petgimatl ugtansale'witeml ugjit
 tliman Sa'nal aq musga'tuan wegla goqwe'l. ² Sa'n
 ewi'g'g'p ms't goqwei nemitopn aq ta'n go-
 qwe'l telimut'p. Ula na Gjinisgam ugtwi'gatign
 aq ta'n goqwe'l Se'sus Westawulg musga'tuapnn.
³ Ta'n wen egitg aq tela'teget ta'n goqwei ewi'gas'g
 ula wi'gatignigtug na ulgwija'sitew aq ulapet-
 tew. Ta'n wen jigs'tg aq majulgwatg ta'n go-
 qwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug ulgwija'sitew aq
 ulapettew muta na na'gwegl pem tepawa's'gl ta'n
 tujiw wegla ta'n goqwe'l ewi'gas'gl tliatal.

*Sa'n pewalaji witapa emtoqwalanew Gjinisgam
aq Gjinisgam uggwisl*

⁴ Ni'n na Sa'n. Ula wi'gatign ewi'gmuloq gilew ta'n tego'tmu'tioqol na llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml ta'n etegl E'siaewa'gi.

Etamg Gjinisgam ul'te'lmugsinew jel tlia mo te'pму'tiwoq aq ignmugsinew wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Gjinisgam na ta'n iapji mimajit wa'so'q, gis mimajip ge's mu ugs'tqamu gisita's'gtugweg aq apaja'sitew ugs'tqamug. Elg etamgig na llaigneg te'sisgegsijig wa'so'qewei mjijaqamijg ta'n eimu'tijig ta'n Gjinisgaml pemgopilij, na wije ignmugsinew. ⁵ Elg etamg Se'sus Westawulg wije ignmugsinew. Na iapjiw teluet aq tela'teget ta'n goqwei teliaqewei. Amgwesewa'j ta'n Gjinisgam minua'lapnn mimajin iapjiw. Mestai assuteget ta'n te'siliji niganpugultiliji ugs'tqamug. Gesalugs'gw aq ta'n tujiw etli np'geg gujjieweigtug, gisa'toqop gtlue'utiminal apigsigta's'gtn. ⁶ Ignmugsi'gw assusultinenu st'ge' elege'wijig aq lugowanenu st'ge' patlia'sg ugjit Gjinisgam na ujjl. Nige' emtoqwalanej Se'sus muta pajiji gepme'g aq iapjiw ignmuanej assumugsinenu. Na tliaj.

⁷ Jigs'tuigw, pgisintew alugwigug aq ms't wen ugs'tqamug nmiatal. We'gaw ta'nig gisa'la'tipnn ulmaje'n gujjieweigtug na nmiata. Mimajuinu'g ta'n piltuapegsultijig ugs'tqamug ms'go'ltitaq aq atgitemultitaq. Na ula tliatew ta'n tujiw apaja'sitew. Na tliaj.

⁸ Gisiteget na Gjinisgam aq teluet, “Amgwesewa'juiap aq ugtejgewa'juites. Iapji mimaji, eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq ap apaja'sia's ugs'tqamug. Ni'n na Gjinisgam ta'n mawignai.”

Sa'n nemiatl Se'susal

⁹ Ni'n na Sa'n. Getlams'tasi st'ge' gilew. Na mijuinu'g emegweiugsi'gw muta ignmugg Gjinisgam ilgwenugsinenu aq ugs'tawugsinenu gatu me' majulgwalg Gjinisgam aq siaw lugowug jel tlia alt mijuinu'g emegweiugsi'gw. Gatu Se'sus ignmugsi'gw gisipugutmnenu. Ni'n eim na mnigu ta'n teluisig Patmos. Na'te'l iga'ling'p muta agnutmap Gjinisgam ugtwi'gatign aq wesgung'p Se'sus. ¹⁰ Newt aqantie'umg, na Wejuli Nisgam gisa'lit nutuan nat wen ta'n gelusit ugtejg ta'n ni'n gaqami. Teltoqsit st'ge' mesgi'g pipugwaqan. ¹¹ Ula teluet, "Ta'n te's'g goqwei nemitun wi'ge'n wi'gatignigtug aq ula wi'gatign lgitmu na llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml ta'n etegl na gjigann teluisultigl Epesus, Smalna, Pelgamum, Taiataila, Sal'tis, Pilatelpia aq Leiotisia."

¹² Ta'n tujiw apsgulapa'si ugjit gji'jian ta'n wen gelulit na nemituan llaigneg te's'gl wasoqonmaqann ta'n wasoqwegl g'p'taq llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatgul. Wasoqonmaqanatgul wejitas'gl wisaw suliewei. ¹³ Nemi'g nat wen teliangamgusit st'ge' Mijuinualsip. Gigjiw gaqamit na wasoqonmaqanatgul. Nasguatl pitu'gunn ta'n we'gwalatl uggwatg. Nasguatl maqisqanqa'silitl ugtispisunml ta'n wejitasilitl wisaw suliewe'l. ¹⁴ Usapun teli wape'g st'ge' wastew gisna jijgluewjuapi. Ugpugugul telategl st'ge' sisuei. ¹⁵ Uggwatl telategl st'ge' gelu'lg wisawo'q ta'n gisi wasoqota's'g. Ta'n tujiw gelusij teltoqsit st'ge' mesgi'g gapsgw. ¹⁶ Llaigneg te'siliji gloqowejg gennaji ugpitn inaqanei aq ugtung tewasgmi'litl espo'qwasilitl etuiw gi'g.

Ugsisgw teli gsateg st'ge' na'gu'set ta'n mawi gsaset. ¹⁷ Ta'n tujiw nemi'geg mesqanatesin maqamigeg pa wije'i aq wen nepg. Toqo e'w'g ugpitn inaqanei aq sama'lit 'ntlmaqaneg. Teluet, “Mut jipaqa'siw. Ni'n na eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' i'ttes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq. ¹⁸ Ni'n na nepmap gatu nige' ap mimaji aq mimajia's iapjiw. Ml'gigno'ti geggunm aq gis gisa'la's 'npuinu'g ap mimajultinew gisna siaw i'mu'tinew ta'n 'npuinu'g eimu'tijig. ¹⁹ Wi'ge'n ta'n goqwe'l nemitunn, ta'n goqwe'l eigl aq ta'n goqwe'l tliatal. ²⁰ Angam na llaigneg te'sijig gloqowe'j ta'n eimu'tijig npitn inaqanei aq maw na llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatul. Na gloqowe'j telgita'sijig st'ge' na llaigneg te'sijig ansale'w'ijig ta'n angweiwa'tiji ms't mimajuinu' tego'tmu'tilij llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml. Na wasoqonmaqanatul telgita's'gl st'ge' llaigneg te's'gl a'sutuo'guoml.”

2

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Epesuseg

¹ Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tiliji na a'sutuo'guom ta'n eteg Epesuseg. Tlim tlimanew mimajuinu' ta'n angweiwaji ula agnutmaqan,

“ Ni'n na ta'n genn'gig llaigneg te'siji gloqowe'j inaqanei npitn. Gaqami ta'n llaigneg te's'gl wasoqonmaqanatul etegl. ² Geju'loq ms't goqwei gis tla'taqatioqop. Geju'loq ta'n teli attignita'ioq

aq ta'n tel siaw lugowioq jel tlia emegweiugsioq. Geitu mo gesatmuoq ta'n goqwe'l elue'ultijig tela'taqati'titl aq ta'n goqwei telua'ti'tij. Ta'n tujiw alt mimajuinu'g tel'te'tmi'tij na Se'sus uga-postale'witemg, gejioqig egsua'tijig muta wesgi-jiangamgusultijig. Gis angamoqig aq geituoq ta'n goqwei gis tluejig mo wijei aq ta'n goqwei gis tla'taqatijig. ³ Siaw majulgwaloq Gjnisgam je tlia gitnma'tioq aq mimajuinu'g emegweiugsioq ta'n tujiw elugowioq ni'n. ⁴ Gatu mo wel'te'tmuluoq ta'n teli gsaliog nige' muta mo teli gsaliwoq nige' st'ge' ta'n tujiw amgweseweieg nenuioq. ⁵ Na migwite'tmug ta'n teli gsaliogop amgweseweieg. Amujpa gawasgita'sultioq, jiglita'ioq lue'utigtug aq tela'taqatioq st'ge' ta'n tujiw poqji gtlams'tmu'tioq. Pa na mo tela'taqatiwoq na pgisintes ta'n eimu'tioq aq apaji ugsua'tultoqs'p na wasoqonmaqanatgw ta'n geggunmoq. ⁶ Gatu wel'te'lmuloq ta'n tujiw masgeltmoq pata'taqann ta'n Niggole'tanewa'jg tela'taqati'tij muta ni'n alt masgeltman.

⁷ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug na ignmua's mgnmn aq malqotmn na wa'so'qewe'l minijgl. Ula minijgl nastegl na miti'sg ta'n nigwejig wa'so'q. Ta'n getu wen gis malqottal na apjiw mimajitew.’ ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Smalnaeg

⁸ Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij na

a'sutuo'guom ta'n eteg Smalnaeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu' ta'n angweiwaji,

“ ‘Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' ittes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq. Nepmap gatu nige' apajipei. ⁹ Geju'loq gitnma'tioq aq ewlitutioq, gatu milesultioq muta ta'n goqwe'l ignmuloqop wejiaqal Nisgameg. Geitu ta'sijig mimajuinu'g ewlimugsioqig. Epi glusuaqanmi'tij Lesui'peweiei. Tel'te'tmi'tij majulgwalanew Gjinisgaml gatu awna majulgwala'titl Gjinn'tu'l. ¹⁰ Mut jipaqita'new je tlia apugjig welmajeiugsitogs'p. Na Gjinn'tu gisa'lultew ta'sioq laplusang pija'lugsitogs'p. Wejeiugsitogs'p glaman gisi gji'tutew gilew giasgiw majulgwalinew. Amasgipnnugsitogs'p metlasuguna'q. Mut punia'tinew ta'n teli gtlams'tasultioq ni'neg aq ne'gaw majulgwalinew je tlia ne'po'qsioq muta ignmultoqs'p pilei mimajuaqan.

¹¹ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigug ma'minui npmug muta ma' liegw Mn'tua'gig.’”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Pelgamumeg

¹² Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Pelgamumeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu' ta'n angweiwaji,

“ ‘Ni'n na negm ta'n geggung espo'qwasit ta'n etuiw gi'g. ¹³ Geju'loq wigultioq ta'n Gjinn'tu

etli assusij. Me' melgi gtlams'tasultioq ni'neg aq me' elita'sualioq jel tlia na ji'nmaq teluisitaq Antipas etl ne'po'teg ta'n Gjimm'tu etli assusij muta mu mimugwa'tugup ta'n teli gtlams'tg. ¹⁴ Gatu nat goqwe'l mu wel'te'tmuluoq muta na'te'l alt mimajuinu'g tela'taqatijig ta'n Pe'lamo'q gegina'muep. Gi's sa'q Pe'lamo'q telimapnn Pe'laqal ta'n goqwei tl gisa'lapni Lesui'pewaqi' pata'taqatinew. Telimapnn Pe'laqal gina'muanew Lesui'pewaqi' sespo'taqatiliji aq malqotmli'tij na wius ta'n igtigig mimajuinu'g gis ignmua'tiji 'nnooqta'wg. ¹⁵ Ta'sioq mawo'ltioq maw na mimajuinu'g ta'n majulgwatmi'tij ta'n goqwe'l Niggole'tanewa'jg gegina'mua'ti'tij. ¹⁶ Amujpa apajite'lmug. Pa na ma' gawasgita'woq aq ma' jiglita'woq lue'utigtug, apugjig jugu'a's aq wissuignema's ta'sijig ta'n siaw pata'taqatijig. E'wates na espo'qwasit ta'n tewasga'sit ntung.

¹⁷ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij. Ta'n te'sit wen wissuigno'tg lue'utigtug na sma's wa'so'qewei mijipjewe. Ula mijipjewe teluisig manna aq mimgwa'tas'g. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug elg ignmua's wape'g gun'tew ta'n ewi'gas'g pilei wisun. Mo wen geitug ula wisun pas'g negm ta'n geggung na gun'tew.’ ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g tego'tmu'tijig Taiatailaeg

¹⁸ Na tujiw telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Taiatailaeg. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu'g ta'n angweiwaji,

“ ‘Ni'n na Gjnisgam uggwisl. 'Npugugul telategl st'ge' sisuei aq 'ngatl telategl st'ge' poqtaqiaq wisawo'q ta'n gisi wasoqwetas'g. ¹⁹ Geju'loq ta'n tel lugutioq. Na gesalioq aq gesalioqig igtigig. Elita'sultioq ni'neg, apoqonmatultioq aq siaw majulgwatmoq Gjnisgam je tlia gitnma'tioq. Me' pugwelgl ta'n goqwe'l gisa'tuoqol ugjit ni'n nige' je mu ta'n tujiw poqji gtlams'tmoq. ²⁰ Gatu mu wel'te'tmuluoq ta's'gl goqwe'l tel lugutioqol. Ignmuoq Jesepel siaw gina'muen ta'n goqwei getlams'tasij. Ula e'pit telui'tusit na niganigjitegewinu'sgw gatu elue'wa'laji mimajuinu'. Gina'muaji mimajuinu' pata'taqatinew. Gisa'laji sespo'taqatinew aq malqotmnew na wius ta'n mimajuinu'g e'wmi'tip ta'n tujiw emtoqwala'tiji 'nnooqta'wg. ²¹ Weli pgiji ignmaq ugjit gawasgita'sin aq jigla'sin lue'utigtug gatu lpa mo getu' pun sespo'tegegw. ²² Na e'pit gisa'la's gsnugwan. Pa na ta'n wen siaw sespo'tegess ta'n na e'pilitl egina'muelitl, na gisa'la's ma'muniw ulmaje'nin. Ula tla'tega's muta mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigtug maw na e'pilitl. ²³ Ta'nig majulgwala'titl na e'pilitl 'npu'tita. Ta'nig tego'tmu'tijig gjittaq na ni'n geitaqig mimajuinu'g ugtangita'suaqanmual aq ta'n telgwitgl uggamlamunual. Te's wen tli ugtapetew st'ge' ta'n tel pata'tegep.

²⁴ “Gatu na esgwia'tioq tleiauwultioq Taiataila mo majulgwatmuoq ta'n goqwei Jesepel gegina'muej. Mo igtig goqwei pipanimuluoq tla'taqatinew muta mo jigs'tmuoq ta'n alt mimajuinu'g telui'tmi'titl Gjinn'tu lue'uti'l.

²⁵ Siaw ml'gi majulgwatmug na gina'masuti ta'n gi's gina'mugsioq, glapis 'pgisinin. ²⁶ Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug aq siaw lugowi'tij ni'n glapis 'npu'ti'tij, na iga'la's niganpugutuanew gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji pilue'l umutgiwal. ²⁷ Tel ignmuates assumanew igtigi mimajuinu' st'ge' ta'n nujj teli ignmuip assumanew mimajuinu'g. Lpa tli wissuignemata igtigi wijej aq ji'nm ta'n geggung gasawo'qewei pugumaqan aq pastesguaji t'pgwane'g wowg. ²⁸ Ignmua's gloqowejl ta'n nemu't ge's na'gu'set segewa'j.

²⁹ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tilij.’”

3

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig Sal'tiseg

¹ Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij na gjigan teluisig Sal'tis. Tlim tlimanew ula agnutmaqan na mimajuinu'g ta'n angweiwaji,

“ ‘Ni'n na negm ta'n assumaji na llaigneg te'siliji wa'so'qewei sg'te'gmujg aq gennaji llaigneg te'siliji gloqowejg npitng. Geju'loq ta'n tel lugutioq. Mimajuinu'g tel'te'lmugsioq wel majulgwaloq Gjinisgam gatu geitu mo majulgwalawoq muta mo gejiawoq. ² Amujpa ango'tmug ta'n goqwei tla'taqatioq aq melgigna'tuoqol gijga'ji'j goqwei ta'n tel lugo'woq Gjinisgam. Pa na ma' tela'taqatiwoq na apugjig ma' goqwei tela'taqatiwoq ugjit

Gjinisgam. Geitu ta'n tel lugo'woq Gjinisgam na mo tela'taqatiwoq st'ge' ta'n tel puatg. ³ Migwite'tmug ta'n gegina'mugsioqop aq ta'n goqwei nutmoqop aq tetapu majulgwatmug. Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw lue'utigtug. Pa na mu ango'tmuoq ta'n goqwei tla'taqatioq, na tl jaqali pgisintes ta'n eimu'tioq. Lpa ma' gji'tuoq ta'n tujiw pgisintes pa wije' aq mo geituoq ta'n tujiw gmutnes pgisintew gigu'aq. ⁴ Tegle'jioq ta'n eimu'tioq Sal'tis tetapua'taqatioq ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. Gilew ta'n tela'taqatioq st'ge' ta'n tel pualuloq, ignmultoqs'p wije'winew aq wape'gno'ltinew muta gtlue'utiwal gis apigsigta's'gl. ⁵ Na mimajuinu'g ta'n Gjinisgam westawiata ugwisunmual tel wi'gasultijig wi'gatignigtug ta'n Gjinisgam geggung wa'so'q. Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug wapigno'tlaten aq ugwisunmual ma' gasa'tuagul na wi'gatignigtug. Nujj aq ansale'wijig tlima's wegla mimajuinu'g na nnaqapemg.

⁶ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tiliji.’ ”

Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmu'tijig Pilatelpiaeg

⁷ Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angweiwaji mimajuinu' tego'tmu'tilij Pilatelpiaeg aq tlim tli-manew ula agnutmaqan.

“Ni'n na negm ta'n sape'wit aq iapjiw tela'tegei ta'n teli tplumsi. Mestai assusi ta'n te's'g goqwei teplumut'pnaq na elege'witaq Ta'pito'q. Ta'n tujiw ga'qan pana'toq, ma' wen gisi ilta'tugw, aq ta'n tujiw ga'qan ilta'toq, ma' wen gisi

pana'tugw. ⁸ Geitu ms't goqwei gis tla'taqatioq. Jigs'tuigw. Gisi ignmuloq lugwewinew aq mo wen eimug ta'n tepignat ugjit naqa'lugsinew. Geitu menaqana'tioq gatu apjiw tela'taqatioq ta'n goqwei gis gina'muei aq mu petqwasultiwoq gilew na nnaqapemg. ⁹ Jigs'tuigw! Negla mimajuinu'g epi glusuaqanmi'tij Lesui'peweiei gatu majulgwala'titl Gjimm'tu'l. Na gisa'la's nutgul'pa'sultinew ta'n tami emtoqwalioq. Na tujiw gji'jitutaq ta'n teli gsaluloq. ¹⁰ Siawi gtlams'tmoq ta'n gis gina'muloq jel tlia gitnma'tioq. Ta'n tujiw pajiji mtue'tew iga'qt'tew ugjit ugje'wan ms't wen ugs'tqamug na tujiw angweiultoqs'p. ¹¹ Me' tel'gne'g pgisintes. Siawi ml'gigtams'tuigw aq siaw tla'taqatigw ta'n ne'gaw tel lugutioq glaman ma' wen gisi ugsua'tugsiwoq ta'n Gjinisgam gisi tplumugsioq. ¹² Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug na gisa'la's gepme'n aq qamin gjia'sutuo'guom wa'so'q. Iapjiw wijitgweiwatal Gjinisgaml st'ge' na gun'tewewei geligaqan ta'n apjiw etegl gjia'sutuo'guom wa'so'q. Wi'gates ugtugwejang Gjinisgam ugwisunm aq na wisun ta'n teluisig Nisgamewei gjigan wa'so'q. Ula gjigan na pile'g Selusalem ta'n Gjinisgam nisa'tutew ugs'tqamug. Elg wi'gates pile'g 'ntwisunm ugtugwejang.

¹³ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n tego'tmu'tiliji.”

*Agnutmaqan ugjit mimajuinu'g ta'n tego'tmi'tij
Leiotisiaeg*

¹⁴ Ap telimit, “Wi'gmu ansale'wit ta'n angwei-waji mimajuinu' tego'tmi'tilij Leiotisiaeg, aq tlim

tlimanew ula agnutmaqan,

“ ‘Ni'n na negm ta'n teluisit, Tliaj. Iapjiw tela'tegei ta'n goqwei teli tplumsi aq iapjiw teluei ta'n goqwei teliaqewei. Ms't goqwei ta'n Gjinisgam assutg na gisituap. ¹⁵ Geitu ms't goqwei gis tla'taqatioq. Mo piami gsatmuoq tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg gatu elg mo getu' awan'ta'suatmuoq. Gesatm menaqa tla'taqatinew ta'n Gjinisgam tel puatg ge'sgmnaq awan'ta'suatmuoq. ¹⁶ Puna'lultoqs'p muta tel malite'tmoq ta'n Gjinisgam tel puatg. Alua'lultoqs'p pa wije'i aq nat wen tewlusgatg nunmip'teg p'tewei. ¹⁷ Telueioq, “Milesultieg, pugwelgl ta'n goqwe'l assutmeg, mo goqwei nuta'ma'tiweg.” Meluijoqo mo geituoq ta'n teli ewle'jultioq aq mu milesultiwoq. Gilew pa na wije'i aq na mimajuinu ta'n nepapigwa't aq emisqe'g. ¹⁸ Na tujiw nestuimuloq. Pipanimi aq ignmultoqs'p wisaw suliewei ta'n mujgajewei glaman milesultitoqs'p. Pipanimi aq ignmultoqs'p wape'gl aligal glaman ul gnesultitoqs'p aq na tujiw mo ewpisultiwoq. Pipanimi aq ignmultoqs'p ta's'g 'mpisun ugjit gpugugual glaman uli nmitaqatitoqs'p. ¹⁹ Mimajuinu'g ta'n gesalgig tlima's ta'n tujiw pata'taqati'tij aq ugtapula's muta pewalgig ms't goqwei tetapua'taqatinew. Gisite'tmug apjiw tetapua'taqatinew aq pun pata'taqatigw. ²⁰ Jigs'tuigw, apugjig apaja'sia's. Ga'qanigtug qamites aq metete'ga's. Pa na wen nutuij aq pana'tuij na ga'qan na pisgwa'tes. Na tujiw tqoqpa'titesnen aq toqwataltesnen. ²¹ Ta'n te'sit wen wissuigno'teget lue'utigtug na ignmua's

witpituin ta'n pemgopi. Ni'n gis wissuignemg'p Gjinn'tu aq nige' toqpieg nujj ta'n pemgopit elege'witewei mutputi.

²² “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei Wejuli Nisgam telimaji na mimajuinu' ta'n etli tgo'tmu'tiliji.’ ”

4

Gjinisgam emtoqwalut wa'so'q

¹ Na tujiw toqjuapa'si aq nemitu ga'qan pan-teteg wa'so'q. Nutmaq nat wen ta'n ugsitun pa wije'i aq mesgi'g pipugwaqan. Teluet, “So'qwia aq musga'tultes ta'n goqwei tliatew.” ² Na sm-tug Wejuli Nisgam ilgwenit aq ela'lit wa'so'q. Na'te'l gisa'lit nmitun elege'wit ugt'pun aq nat wen pemgopit na'te'l. ³ Tel wasoqwamugsit pa wije'i aq mego'tigl gun'tal ta'n teluisigl jaspl aq ganilian. Walqwan ta'n gesi paqtateg st'ge' na gun'tew ta'n teluisig emelalt gigo'qotaqteg na elege'wit ugt'pung. ⁴ Gigo'qopugultigl na elege'witewei ugt'pung na tapuisga'qal je ne'w igtigl elege'witewel ugt'punn. Tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g pemgopultijig na mutputi'l. Wape'gno'ltijig aq elege'witewel a'gusnn nasgmi'tij. Wegla a'gusnn wejitas'gl na wisaw sulieweiei. ⁵ Wasoqotesg paqtatetesg ta'n elege'wit ugt'pun eteg. Nutaqig gaqtugwaq aq nat wen gesigawwet ta'n elege'wit epij. Nemituan llaigneg te's'gl saqsigwemgewe'l nigantug ta'n elege'witewei ugt'pung eteg. Na wegla saqsigwemgewe'l na llaigneg te's'ijig wa'so'qewei mji-jaqamijg. ⁶ Nigantug na elege'wit ugt'pun nemitu

nat goqwei teliangamgug st'ge' qospem ta'n weli ewipg. Teli gsateg pa na wije'i aq plu'jaqamati.

Na ne'wijig mimajultijig ta'n teli angamgusultijig st'ge' wi'sisg gigo'qopugultijig elege'witewei ugt'pung. Ugtinnawal gitg nigantug aq ugpaqamuaq lpa waju'aqal upgugual.⁷ Na amgwezewa'j teliangamgusit st'ge' pittalu. Ta'puewa'j teliangamgusit st'ge' latto'law. Si'stewa'j ugsisgw pa wije'i aq mimajuinu. Ne'wewa'j teliangamgusit st'ge' gitpu ta'n pemaqsing.⁸ Na ne'wijig te'sijig gegguna'tiji asugom te'siliji unisqiwa. Te'sijig unisqi'g waju'aqal pugwelgl upgugul, gitg g'p'taq aq epune'g etegl te'sijig unisqi'g. Na te's newtigsig'g aq te's newtitpa'q na ne'wijig getapegia'tijig. Etlintutmi'tij,

“Gisiteget na Gjnisgam ta'n sape'wit, gis ne'gaw sape'wit, aq iapjiw sape'witew. Gisu'lg aq mawignat. Gis ne'gaw mimajit, iapjiw me' mimajit, aq apaja'sitew ugs'tqamug.”

⁹ Te's na ne'wijig mimajultijig getapegia'ti'tij, na emtoqwala'titl aq gepmite'lma'titl Gjnisgaml ta'n epilij na elege'witewei mutputi. Ta'n tujiw miwatmua'titl Gjnisgaml ta'n iapjiw mimajilitl,¹⁰ na tujiw tapuisgegsijig je ta'pu gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'sultijig nigantug ta'n pempopilitl na elege'wilitl ta'n iapjiw mimajilitl aq emtoqwala'titl. Wisaw sulieweie'i ughta'gusnmual iga'tu'titl nigantug elege'witewei mutputi. Teli'ma'titl,

¹¹ “Gisiteget, gi'l na Gjnisgam ta'n emtoqwaluleg. Tetaputeg ugjit ginu aq ms't wen ne'gaw emtoqwaluleg, gepmite'lmuleg aq

me'gite'lmuleg. Telimuleg telignan, muta gisi't'p ms't wen aq gisitu't'p ms't goqwei. Ta'n tujiw wegla tel'te'tmu'tpnn na tujiw gisite'tmu't'pnn.”

5

Na wi'gatign aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml

¹ Na nemi'g elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq genn'g inaqanei ugpitng na wi'gatign. Etu wi'gas'g. Te't'pja'tas'g aq llaigneg te's'gl pguas'gl nastegl. Gjinisgam ugwisunm gis ewi'gas'g te's pguas'g. ² Na nemi'g melgignat ansale'wit aq gesigaw pipanigesit, “Eig wen ta'n ignmut ml'gigno'ti ugjit mna'tun te's pguas'g aq pana'tun na wi'gatign?” ³ Mo wen eimug wa'so'q, gisna ugs'tqamug ta'n gis ignmut ml'gigno'ti ugjit pana'tun na wi'gatign aq gitmn. ⁴ Mawi gsimmt muta mo wen eimug ta'n tetuji gepme'g ugjit pana'tun na wi'gatign aq gitmn. ⁵ Na gisigu mawagnutmewinu ta'n gaqamit gigjiw Nisgameg telimit, “Mut gaiemtmu. Ala angam na ta'n tel wi'tut 'pittalu ta'n wetapegsit Jutao'q' gisna tel wi'tut 'tepignat niganpuguit ta'n wetapegsit na elege'witaq Ta'pito'q.' Gi's gis wissuigno'teget aq mna'tutew na llaigneg te's'gl pguas'gl ta'n nastegl na wi'gatign.”

⁶ Na tujiw nemi'g nat wen ta'n gaqamit gigjiw elege'witewei mutputi. Na tel wi'tut “jiigluewji'j.” Teliangamusit pa wijej aq gis ne'po'j. Geggunaji llaigneg te'siliji ugsmu' aq geggungl llaigneg te's'gl ugpugugul. Wegla ugpugugul na llaigneg te'sijig wa'so'qewei mjijaqamijg ta'n Gjinisgam elgimaji ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na

ne'wijing mimajultijig ta'n teliangamgusultijig wi'sisg aq na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawagnutmewinu'g gigto'qopugutua'titl. ⁷ Jijgluewji'j eliet elege'witewei mutputi. Na elege'wit ignmuatl na wi'gatign ta'n genn'g inaqanei ugpitn. ⁸ Ta'n tujiw jijgluewji'j mesng na wi'gatign, na ne'wijing mimajultijig aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'sultijig nigantug jijgluewji'jl. Te's wen geggunatl nat goqwe'l st'ge' tapia'ji'jg aq te'sijig geggunmi'tij wisaw suliewei wowl. Wegla wowg waju'pejig weljema'gewei. Na weljema'gewei na a'sutmaqann ta'n Gjinisgam ugmimajuinung teluejig. ⁹ Na wegla ne'wijing mimajultijig aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g etlintu'tij,

“Telteg aq ma'muniw gepme'g ugjit gi'l ugsua'tun na wi'gatign aq mena'tun na pguat'as'gl muta ne'po'lg'p gatu nige' ap mimajin. Ta'n tujiw etli npmu't'p gujjieweigtug na tujiw gmal'tem e'wmu't'p ugs'tawianew gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig pilue'l umutgiwa'l ta'n telgi'g ugs'tqamu aq nige' ugtlue'utiwal gisi apigsigta's'g'pnn. Westawi't'pnig pugwelgig mimajuinu'g aq jugwa'lates Nisgameg. ¹⁰ Nige' ignmuaji mimajultinew Gjinisgam ugtelege'wa'gim aq lugowanew Gjinisgam l st'ge' patlia'sg. Na niganpuguatmi'titew ugs'tqamu.”

¹¹ Na nemi'gig aq nutaqig pitu' pitu-iptnnaqan te'sisgegsijig ansale'wijing aq je me'. Gigto'qopugultijig ta'n pengopilitl elege'wilitl aq ta'n eimu'tilij gisigu mawagnutmewinu'g aq ta'n gaqamultiliji ne'wiliji mimajultiliji ta'n teli

angamgusultiliji st'ge' wi'sisg. ¹² Ansale'wijig gesigwwejig,

“Na newte'jit ta'n tel wi'tut 'Gjinisgam ugji-jgluewji'jml,' ne'po't'p gatu nige' mimajit. Telteg gugunmn ms't milesuaqan aq ms't ml'gigno'ti. Telteg gugunmn ms't ns'tuo'qon ugjit tla'tegen ms't goqwei aq gugunmn ms't ml'gigno'ti ugjit asuman ms't mimajuinu'g. Telteg ms't mimajuinu'g gepmite'lman, emtoqwalan aq miwatmuan ugjit ta'n goqwei gi's tla'teglipnn!”

¹³ Na tujiw nutaqig ms't ta'n mimajultijig wa'so'q aq ugs'tqamug teluejig,

“Na elege'wit ta'n pemgopit elege'witewei mutputi aq na negm ta'n tel wi'tut 'Gjinisgam ugji-jgluewji'jml' me'gite'lmag'tjig, gepmite'lg'tjig aq emtoqwalg'tjig. Telteg geggunmi'tij ms't ml'gigno'ti ugjit iapjiw assumugsinenu ginu aq ms't wen!”

¹⁴ Na ne'wijig ta'n teli angamgusultijig pa wijej aq wi'sis teluejig, Tliaj.

Na tujiw na tapuisgegsijig je ne'wijig gisigu mawagnutmewinu'g nutgul'pa'sultijig aq emtoqwala'tiji Gjinisgaml aq Gjinisgam ugji-jgluewji'jml.

6

Asugom te's'gl p'gua'tas'gl mena'tas'gl na wi'gatign

¹ Ap angamg negm ta'n teluisit Gjinisgam ugji-jgluewji'jml aq me' geggung na wi'gatign ta'n gepsoqwa's'g. Na lluigneg te's'gl p'gua's'gl me' nastegl na wi'gatignigtug. Mena'toq na amgwe-sewei p'gua's'g. Na tujiw nutaq newte'jit ta'n

teliangamgusit pa wijeï aq wi'sis. Na telisawet st'ge' gaqtugwaw. Teluet, “Ula tet jugu'a!” ² Na nemi'g wape'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl te'sipowl geggung tapi'l ugpitng. Na ignmut elege'witewatp. Na tujiw eli'puluet ugs'tqamug aq wissuignemuaji igtigi.

³ Na tujiw Gjnisgam ugjiijgluewji'jml mena'tulitl ta'puewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Nutaq na ta'puewa'j ta'n teliangamgusit pa wijeï aq wi'sis. Teluet, “Ula tet jugu'a!” ⁴ Na megwe'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl elgimut ugs'tqamug ugjit ejigla'tun ta'n tel sangewo'ltipnig aq gisa'lan mimajuinu'g matntultinew aq ne'pa'tultitaq. Na negm ta'n ali'puluet ignmut mesginnitl espo'qwasilitl.

⁵ Na Gjnisgam ugjiijgluewji'jml mena'tulitl si'stewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug. Na si'stewa'j ta'n teliangamgusit pa wijeï aq wi'sis. Teluet, “Ula tet jugu'a!” Na maqtawe'g te'sipow eliet na'te'l. Na negm ta'n ali'pulualatl geggung mesgi'g tetpaqign ugpitng. ⁶ Nutaq nat wen etlewo'gwet gigjiw na ne'wijig mimajultijig ta'n teliangamgusultijig pa wijeï aq wi'sis. Telimatl na ali'puluelitl, “Ntuisgetu tapusijig supping waju'pejig glumgl ugjit ta'n telawtij ji'nm newtigisg'g elugwej. Ntuisgetu asugom te'sijig supping waju'pejig te'sipowmann ugjit ta'n telawtij ji'nm newtigisg'g elugwej. Mut mnaqana'tun mimei gisna moqopa'q.”

⁷ Na Gjnisgam ugjiijgluewji'jml mena'toq ne'wewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug aq nutaq ne'wewa'j ta'n teliangamgusit pa wijeï aq

wi'sis. Teluet, “Ula tet jugu'a.” ⁸ Na tujiw nemi'g wisawamugsit te'sipow eliet na'te'l. Na tapusijig ali'puluala'titl te'sipowl. Amgwesewei teluisit “Npuaqan” aq igtig teluisit “Npuinue'gati.” Na ignmujig assuman gal maqamigew ugs'tqamug. Assuma'titl te'silitl ne'wewa'jl mimajuinu'l ugs'tqamug. E'wmi'tij matnting, pestmo'qon, gsnugowaqan aq nipugtugewe'g wi'sisg ugjit ne'pa'new mimajuinu'g.

⁹ Na tujiw Gjinisgam ugijgluewji'jml mna'tulitl na'newei pgua'sg ta'n nasteg wi'gatignigtug. Nemi'gig mjijaqamijg gmetug na patgulmesigaqan wa'so'q. Na ne'po't'pnig muta pestunmi'tipnn Gjinisgam ugtwi'gatign aq telimapni igtigi na gelu'lg agnutmaqan. ¹⁰ Gesigawwa'tijig, “Gisiteget, gi'l na mawignan, sape'win aq iapjiw tela'tegen ta'n teli tplumsin. Tali pgije'tew ilsumj aq ugtapulj mimajuinu'g ta'nig ne'po'qsieg'pnig ugs'tqamug?” ¹¹ Na te'sijig ignmujig wape'gl aligal aq telimujig, “Me' gijga esgma'tigw glapis esgwia'tijig ta'n elugowa'titl Gjinisgaml ne'po'qsitaq st'ge' ta'n tel ne'po'qsioqop.”

¹² Ta'n tujiw Gjinisgam ugijgluewji'jml mena'tulitl asugomewei pgua'sg ta'n nasteg wi'gatignigtug, na maqamigew ma'muni maja'sg. Na na'gu'set punaset lpa wije' aq oqonaqpiluj maqtawe'g laqpilaqan. Tepgun'set telingwa'sit st'ge' mal'tew. ¹³ Na gloqowejg el nitjo'ltijig ugs'tqamug lpa wije' aq ta'n wen'ju'su'nn tel nisaaqal maqamigeg ta'n tujiw ma'muniw ugju'sg. ¹⁴ Musigisg poqji gesga'sg lpa wije' aq wi'gatign gepsoqwa'sg. Te'sit gm'tn maja'lut ta'n

eig'p aq ta'n te's'g mnigu maja'tas'g ta'n eteg'p.
 15 Na tujiw ms't wen mimugwasit gm'tnigtug.
 Negmow na elege'wijig, assusijig, g'pno'lewijig,
 niganpugultijig sma'gnisg, milesuinu'g, aq
 melgigna'tijig, assusultijig aq assumujig.
 Eligasultijig elmalqeigtug aq gun'tewigtug.
 16 Etawaqtmua'tiji gm'tng aq gun'tal, “Nisita'tigw
 glaman mimugwalitesnen muta na newte'jit
 ta'n pengopit elege'witewei mutputi aq maw
 negm ta'n teluisig Gjinisgam ugijgluewji'jml
 ma'muni uggwaiugtugsieg. Mo pewalaqatijig
 we'jugsinen. 17 Tetaputesg's na'gweg nige' iga'q
 aq getu' ugtapulugsieg. Me' gatu ma'muni
 uggwaiugtugsiegig aq ma' saputawsultiweg.”

7

*Na gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pitu-
 iptnnaqan*

te'sisgegsijig mimajuinu'g ta'n gegnugwatasultijig

1 Na nemi'gig ne'wijig ansale'wijig gaqamultijig
 ugs'tqamug. Newte'jit gaqamit ugjipenug,
 newte'jit gaqamit tp'te'snug, newte'jit gaqamit
 tg'snug aq newte'jit gaqamit oqwatnug. Na
 etl naqanmi'titl na ugju'snn ta'n wejgu'aqal
 ugjipenug, tp'te'snug, tg'snug aq oqwatnug.
 Ugju'sn mu putuatmug maqamigew gisna
 apaqtug aq mu putuala'tigwi miti'sg. 2 Gjinisgam
 gisi ignmuaji ansale'wiliji ml'gigno'ti ugjit
 assutman ugju'sn aq gisa'lan melgi ugju'sg
 ugs'tqamug aq maqatgwig putuatg. Ma'
 tela'taqati'gw glapis Gjinisgam telimaji
 tla'taqatinew. Na nemi'g igtig ansale'wit

ta'n wejiet ugjipenug. Geggung ta'n goqwei Gjinisgam getu' e'w'g ugjit gegnugwalanew uglugowinumg. Ula ansale'wit gesigaw glulaji na igtigi ne'wiliji ansale'wiliji. ³ Telimaji, “Mut ignmatmnew ugju'sn putuatmnew ugs'tqamug gisna apaqtug aq mut ignmatmnew guaqsultinew miti'sg glapis gis gnugwa'lugg Gjinisgam uglugowinumg ugtugwejanuaq.” ⁴ Ni'n telimimg na gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g gegnugwalujig ugtugwejanuaq. Wegla mimajuinu'g tleiawultijig ta'n te's nemigsulti'tij Lesui'paq wetapegsultijig. ⁵ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Juta. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Lupn. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Gat. ⁶ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq A'sl. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Naptali. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Mnasses. ⁷ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Simion. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Li'pai. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu

pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Issaqal. ⁸ Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Sepuluan. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq So'sep. Gegnugwalujig newtiswa'q jel ta'pu pituiptnnaqan te'sisgegsijig wetapegsultijig na ji'nmaq ta'n teluisipnaq Penjamin.

*Tel pugwelgig mimajuinu'g wa'so'q
ta'n mo eimug wen gis gimanew*

⁹ Na tujiw nemi'gig gaqaisg mimajuinu'g weita'jig pilue'l umutgiwal ta'n telgi'g ugs'tqamu aq mo eimligul wenn gis gimanew. Wape'gno'ltijig aq gaqamultijig nigantug ta'n elege'wilitl eimlitl aq ta'n Gjinisgam ugjiigluewji'jml gaqamlij. Na mimajuinu'g gennmi'titl nipispaqann. ¹⁰ Gesigawwa'tijig, “Gisi ugs'tawugsigupnig Gnisgaminu ta'n pengopit elege'witewei mutputi aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml.” ¹¹ Na ms't ansale'wijig gigo'qopugutua'titl ta'n elege'wilitl pengopilij. Me' eimu'tijig nigantug Gjinisgam ugt'pung na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g aq na ne'wijig mimajultijig ta'n teliangam-gusultijig pa wije'i aq wi'sisg. Na ansale'wijig nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml. ¹² Teluejig,

“Teliaq ta'n teluejig na mimajuinu'g. Ms't wen iapjiw ginite'lm, espite'lm, gepmite'lm aq mi-watmu Gisiteget ta'n emtoqwalg'tt. Amuj iapjiw

tla'taqatitaq muta geitoq ms't goqwei. Mawignat aq assusit ms't goqwei. Na tliaj.”

¹³ Na tujiw newte'jit gisigu mawagnutmewinu pipanimit, “Nenajig wegla mimajuinu'g ta'n wape'gno'ltijig? Tami tleiawultijig?”

¹⁴ Telimg, “Saqamaw, mo gejiaqig, gatu geji'jig.” Telimit, “Wegla na mimajuinu'g ta'n gis saputita'jig ma'muni mtue'g amasgipnnaqan. Wape'gno'ltijig muta Gjinisgam gi's apigsigtmuapni aq gi's westawiapni. Tela'lapni ta'n tujiw getlams'tmli'tij Gjinisgam ugjiijgluewji'jml gis ne'po'qsilitl gujjiweigtug, aq umal'tem e'wa's'g'p ugjit Gjinisgam apigsigtmuanew ugtlue'utiwal. ¹⁵ Etna ugjit ignmujig pisgwita'new ta'n Gjinisgaml pengopilij. aq lugowan tepgig aq na'gweg gjia'sutuo'guom wa'so'q. Na elege'wit ta'n pengopit elege'witewei mutputi wijitgweiwaji aq angweiwaji. ¹⁶ Ma' nugu guisulti'gw gisna ma' nugu gtu' samuqwo'lti'gw. Na'gu'set ma' nugu gis gaqsaqwi gisna pugtew ma' nugu gis nu'gwa'lagwi. Mo goqwei lgowaanagwalugwi'tigwi nugu. ¹⁷ Na newte'jit ta'n tel wi'tut Gjinisgam ugjiijgluewji'jml nige' pengopit elege'witewei mutputi. Na iapji angweiwaji pa wije aq ji'nm teli angweiwaj ugjiijgluewji. La'lata tg'poqigtug ta'n samqwan ignmagwi'titew iapjiwewei mimajuaqan. Gjinisgam gasa'tuatal ugsaqpigunual aq ma' nugu atgitemulti'gw.”

8

Ta'n tujiw mena'tasit ugtejgewei pgua's'g

ta'n nasteg wi'gatignigtug

¹ Ta'n tujiw Gjinisgam ugijjgluewji'jml mena'toq lluignegewei pgua's'g ta'n nasteg wi'gatignigtug, lpa wantaqa's'g wa'so'q ugjit aqataig ajiej. ² Na nemi'gig lluigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gaqa-multijig nigantug Nisgameg. Ignmujig lluigneg te's'gl pipugwaqann.

³ Na igtig ansale'wit neia'sit. Geggung wisaw sulieweie'l wowl aq ignmut pugwelgl weljema'gewe'l. Eliet aq gaqamit gigjiw na patgulmesigaqan ta'n wejitas'g wisaw suliewei. Ge's Gjinisgam ugmimajuinung etli a'sutma'tiliji ansale'wit pijo'toqol weljema'gewe'l wowigtug aq gegupa'latl na wowl wisaw patgulmesigaqanigtug ta'n eteg nigantug Gjinisgam ugt'pun. ⁴ Ge's Gjinisgam ugmimajuinung siaw a'sutma'tiliji na ansale'wit gaqamit nigantug Nisgameg aq nu'gwa'toqol pugwelgl weljema'gewe'l. Ge's na weljema'gewe'l nu'gwa'qal na mtlutew wenaqa's'g. ⁵ Na tujiw ula ansale'wit wesua'toqol glamuejuapsgul ta'n etegl patgulmesigaqanigtug aq pijo'toqol wowigtug ta'n weljema'geweiaq etl nu'gwa'q'p glapis wajua'latl. Na eljiegetl ugs'tqamug. Ula gisa'toq pugwelg wasoqotesg aq gaqtugwawig. Sespe'pnaq ugs'tqamug aq na maqamigew maja's'g.

Ansale'wijig putuatmi'titl pipugwaqann

⁶ Na tujiw na lluigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gennmi'titl lluigneg te's'gl pipugwaqann, gisgajo'ltijig pipugutnew.

⁷ Na amgwesewei ansale'wit pipugwet. Ula gisa'toq msi'gug, pugtew aq mal'tew nis'gl

ugs'tqamug. Na suel aqataig ugs'tqamu nu'gwa'q. Suel aqataig miti'sg gaqamglijig aq ms't msigu'l gaqamglegl.

⁸ Na ta'puewa'j ansale'wit pipugwet. Nat goqwei ta'n teliangamgug st'ge' mesgilg gm'tn ta'n etlamglet. Apugjig paqasiaq apaqtug. Suel aqataig na samqwan ta'n eteg ugs'tqamug megwa'sg pa wije'i aq mal'tew. ⁹ Ms't ta'n eimu'tijig na megwe'g samqwanigtug nepu'titgi'g aq ms't lapuguann ta'n etegl na'te'l getapa'qal.

¹⁰ Na si'stewa'j ansale'wit pipugwet. Ula gisa'toq na mesgilg gloqowej etlamglet musigisg'tug st'ge' nu'gwa'luejgewei. Wet nisiet aq paqasiet suel aqataigl sipu'l aq tg'poqol ugs'tqamug. ¹¹ (Ula gloqowej teluisit, "Wisqe'g.") Gisa'toq suel aqataig samqwan ta'n etegl ugs'tqamu wisqe'n. Pugwelgig mimajuinu'g nepmu'tijig ta'n tujiw esamuq-woltijig ula samqwan.

¹² Na ne'wewa'j ansale'wit pipugwet. Ula gisa'laji na'gu'set, tepgun'set aq gloqowejg sa'se'wa'sultinew. Nat goqwei oqonisgwa'latl na'gu'selitl aq na'gu'set mo saputasegw suel aqataig na'gweg. Tepgun'set aq gloqowejg mo saputasa'ti'gw suel aqataig wela'gw.

¹³ Na tujiw nemi'g gitpu gnegg musigisg'tug alaqsing aq gesigawtoqsit. Teluet, "Mawi mtue'tew, mawi mtue'tew, mawi mtue'tew ugjit ms't wen ta'n wigit ugs'tqamug ta'n tujiw esgwiejig ansale'wijig pipugwati'tij."

9

Na psoqongewjig weita'jig mawi temig elmalqei

¹ Na na'newa'j ansale'wit pipugwet. Nemi'g gloqowej maqamigeg muta wet nisiep musigisg'tug. Ula gloqowej mimajit aq ignmut apt'sqi'gn ugjit pansaqamn na mawi tmig elmalqei. ² Na pana'toq na ga'qan aq mtlutew tewoqwamig na'te'l pa wi-jei aq na mtlutew ta'n so'qwiaq mesgi'g pugtew. Tel pasi mtlutewig jel mu na'gu'set sapatasegw. ³ Na psoqongewjig wet ne'ita'jig na mtlutewig-tug aq nisaqsultijig ugs'tqamug. Na ignmujig wi'siggesultinew mimajuinu' st'ge' alt juji'g ta'n teluisultijig sqolpiang gis apga'laji mimajuinu'. ⁴ Telimujig mu malqotmnew msigu'l, miti'sg gisna igtigl ta'n goqwei nigwegl. Telimujig pas'g asgawanew na mimajuinu' ta'n mo geggunmli'ti'gw Nisgamewei gnugwaqan ugtugwejanuaq aq mu wen igtig. ⁵ Na mo ignmugwig ne'pa'new na mimajuinu' gatu ignmujig wi'siggesultinew aq tli amasgipnnew ugjit na'nijig tepgun'sejig. Mimajuinu'g ta'n ula teli pga'lujig mawi ulmajeiultijig st'ge' ta'n tujiw sqolpian paqa'laj. ⁶ Ge's na na'nijig tepgun'setjig pemita'jig, na mimajuinu'g tl gitnme'waten lpa puatmu'titaq gisi npu'tinew. Gatu siaw mimajultitaq aq ma' npu'ti'gw.

⁷ Na psoqongewjig teli angamgusultijig st'ge' te'sipowg ta'n gnesultijig ugjit matnting aq nasgmi'titl wisaw sulieweiapaqal st'ge' elege'wijig nasgmi'titl. Na telapewultijig st'ge' mimajuinu'g. ⁸ Usapunual pita'qal st'ge' e'pijig usapunual. Wipitua gnisgwegl st'ge' pittalu'g wipitua. ⁹ Gasawo'qewei aligal nasgmi'titl ugpusunuaq. Ta'n tujiw pemaqsulti'tij, unisqiwa teltoqsultiliji st'ge' pugwelgig te'sipowg pem'tugu'ltijig aq nujatejo'tu'tij pugwelgl

tepaqann. ¹⁰ Na ugsuguniultijig st'ge' sqolpiang ugsuguniwal. E'wmi'titl ugsuguniwal ugjit wi'siggesultinew mimajuinu' ugjit na'nijig tepgun'sejig. ¹¹ Elege'wit ta'n assumaji apsoqongewjig na ansale'wit ta'n etli assusit na etl temig elmalqei. Tel wisungewut Apaton. Ula wisun na Lesui'pewei wisun ta'n teluet getmete'gniget. Na ansale'wit elg tel wi'tut Apolion na Gli'gewei ugtli'sutiuow. (Ula wisun elt teluet wije na Gli'gewei tli'suti.)

¹² Na amgwesewei ta'n mawi mtue'geg gis pmiaq gatu me' tapusijig ansale'wijig pipugwetaq aq me' pugwelgl ta'n mawi mtue'tew wejgwa'tigl.

Na asugomewa'j ansale'wit pipugwet

¹³ Na asugomewa'j ansale'wit pipugwet. Nemitu na wisaw sulieweiei patgulmesigaqan eteg nigantug Gjinsigam ugt'pung. Ne'wijig ugsmu' ta'n gnisgwejig st'ge' wen'jitia'm ugsumu'g gaqamultijig g'p'taq ula p'ta'uti. Newte'jit ugsmu gaqamig te's gejjiaq. Nutaq nat wen etlewo'gwet. Na glusuaqann wet tuiaq negla ne'wijig ugsmu'g.

¹⁴ Asugomewa'j ansale'wit telimut, "Apgwa'l na ne'wijig ansale'wijig ta'n eimu'tijig na mesgi'g sipu ta'n teluisig Iwple'tis." ¹⁵ Na ne'wijig ansale'wijig apgwa'lujig. Gelpisultiptnig glapis nige' muta gisgajo'ltijig ugjit ula giasgiw ajiej na ula na'gweg, ula tepgun'setewe'g aq ula newtipunqeg. El'ta'taq ta'n telgi'g ugs'tqamug ugjit ne'pa'new suel aqataig mimajuinu'. ¹⁶ Nemi'gig ugsma'gnismuaq. Eimu'tijig ta'pu gasgiptnnaqan pitu' pituipntnnaqan te'sijig sma'gnisg. Ali'puluala'tiji te'sipowg. ¹⁷ Nemi'gig

sma'gnisg nasgmi'titl sma'gnisue'l ugpusgunual telamu'gl gesi mgwe'gl st'ge' sisuei, ewne'gl st'ge' na gun'tew ta'n teluisig sappail, aq wisawe'gl st'ge' na gun'tew ta'n teluisig supliei. Na te'sipowg un'jiwal teliangamgugl st'ge' pittalu'g un'jiwal. Na ugtunuaq tewoqomigl pugtew, mtlutew aq nat goqwei teluisig supliei. ¹⁸ Na pugtew, mtlutew aq supliei ta'n tewa'tas'gl te'sipowg ugtunual ne'pa'tiji suel aqataig mimajuinu'g ugs'tqamug. ¹⁹ Na te'sipowg ugtunual melgignaqal aq ugsuguniwal elg melgignaqal. Na ugsuguniwal teliggl st'ge' mtesgmug aq na gnisgutug teliggl st'ge' mtesgmug un'jiwal. Te'sipowg e'wmi'tij ugsuguniwal paqa'lanew mimajuinu'.

²⁰ Na esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n mnaq ne'pa'gwi'ti'gw mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigtug. Mo pun emtoqwala'tigwi mn'tu'g aq 'nnuoqta'wg ta'n wejitasijig wisaw suliewei, suliewei, wisawo'qewei, gun'tewei gisna gmu'juei. Siawi emtoqwala'tiji wegla je tlia mo mimajultiligwi. Wegla 'nnuoqta'wg mo nemitaqati'gw, mo nutmi'ti'gw aq mo gisi al'ta'gwi'gw. ²¹ Na mimajuinu'g mu gawasgita'sulti'gw aq mu ejiglita'gw lue'utigtug. Awna siaw ne'pa'tiji igtigi, siaw maligo'tmi'titl puowinue'l, siaw sespo'taqatijig aq siaw gmutna'tijig nat goqwe'l.

10

Melgignat ansale'wit geggung apje'g wi'gatign

¹ Na nemi'g igtig ansale'wit ta'n melgignat wejgwi nisa'sit wa'so'q. Nasguatl alugul aq

g'p'taq un'jig walqwan eteg. Ugsisgw telateg st'ge' na'gu'selitl aq ulugunn teliggl st'ge' geligaqann ta'n tela'tegl. ² Na geggung apje'jg wi'gatign ta'n panteteg ugpitng. Inaqanei uggwat elpugua'toq gta'nug aq patatujei elpugua'toq maqamigeg. ³ Gesigawwet. Teltoqsit st'ge' pittalu ta'n jigmiij. Ge's sesgwej na nutaqig lluigneg te'sijig gaqtugwaq. Nat goqwei gaqtugwaq teluejig. ⁴ Na getu' wi'gm ta'n teluep gatu wa'so'q nat wen telimit, “Mut tlimaw wen ta'n goqwei gaqtugwaq teluejig aq mut wi'gmu.” Na glaman mo ewi'gmu.

⁵ Na ansale'wit ta'n gaqamit gitg gta'nug aq maqamigeg nepsa'toq ugpitn inaqanei. ⁶ Na wesgutg ta'n goqwei Gjinisgam getu' tlimaji ms't mimajuinu'. Ansale'wit elui'tmasit Gjinisgam muta iapiiw mimajit aq gisitoqop wa'so'q, ugs'tqamu, aq ms't goqwei. Teluet, “Gjinisgam ma' nugu esmagw. Na apugjig tla'tegetew ta'n goqwei teplumsit. ⁷ Ta'n goqwei mo geitas'gtnug na Gjinisgam gis telimapni niganigjitegewinugi'g ta'n elugoagwi'tipnn gi's sa'q. Ula na gaqa'tutew ta'n tujiw lluignegewa'j ansale'wit pipugwetew.” ⁸ Na ap gelulit nat wen wa'so'q aq telimit, “Lia na ansale'wit ta'n gaqamij gitg gta'nug aq maqamigeg aq ignmultew apje'jg wi'gatign ta'n panteteg.”

⁹ Eliei ansale'witeg aq pipaning ignmuin na wi'gatign. Na telimit, “Ula pewalul malqotmn. Tl seggut'tew st'ge' amuapu gatu gtlaminug asgo'tmultew.”

¹⁰ Wesua'tu apje'jg wi'gatign aq malqotm. Wigapu'g st'ge' amuapu gatu ta'n tujiw gisi msa'tuaneg 'ntlaminug wisqe'g. ¹¹ Na

tujiw telimimg, “Siaw tlim igtigig Gjinisgam agnutmaqan aq ta'n goqwei tla'lata gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji pilue'l umutgiwal aq elege'wiliji ta'n telgi'g ugs'tqamu.”

11

Tapusijig nujo'tegejig

¹ Ignmuimg nqaqanei ta'n wejitas'g gmu'j aq telimimg, “Lia aq nqate'n gjia'sutuo'guom wa'so'q aq na patgulmesigaqan ta'n eteg na'te'l. Mawgim ta'n te'sit mimajuinu ta'n emtoqwalatl Nisgaml na'te'l. ² Mut nqatmu llutaqan ta'n gigo'qoteg gjia'sutuo'guomg muta na'te'l na maqamigew ignmujig mimajuinu'g ta'nig mu Lesui'peulti'gw. Wegla mimajuinu'g pisgwita'taq aq assutmi'titaq sape'wig gjigan ugjit ne'wisgegsijig jel ta'pu tepgun'sejig. ³ Lgima's na'te'l na tapusijig nujo'tegejig ta'n elugowijig. Mun'tiewe'gne'l aligal nasgmi'titl. Tlima'tita mimajuinu' Gjinisgam agnutmaqan ugjit newt pituiptnnaqan jel ta'pu gasgiptnnaqan jel asugom te'suguna'qal.”

⁴ Wegla tapusijig nujo'tegejig na tapusijig miti'sg ta'n mimei wejiaq. Na miti's teluisijig olipiemnaqsi. Elg na nujo'tegejig na tapu'gl wasoqonmaqanatgul ta'n gaqamigl gmetug ta'n Gisiteget assutg ugs'tqamu. ⁵ Pa na nat wen gtu' gisa'laj tapusiliji nujo'tegeliji ulmaje'new, na pugtew wet tuoqomig ugtunuaq ugjit nu'gwa'lanew aq ne'po'qsineu. Ta'n getu wen gtu' matnaj na gtmetata. ⁶ Ignmujig ml'gigno'ti ugjit gisa'tunew mo gigpesanug ge's telimaji

igtigi mimajuinu' Gjinisgam agnutmaqan. Ignmujig ml'gigno'ti ugjit gisi mal'tewa'tun samqwan. Ignmujig ml'gigno'ti ugjit lgitman tel gaqaisg milamu'gl gsnugowaqann aq nat goqwe'l ma'muniw mtue'tal ta'n telgi'g ugs'tqamug.

⁷ Ta'n tujiw gaqi usgutmi'tij Nisgamewei agnutmaqan, na mesgilg wi'sis tualqa'sit mawi temig elmalqei ta'n mo enganateg eigtnug aq matnaji nujo'tegelijji. Na wissuignemuji aq ne'pa'lujig. ⁸ Na tapusijig npuinu'g elsma'lujig awtigtug. Ula awti eteg na mesgi'g gjigan ta'n Wa'soqewei Gjisaqamaw etl gujjiewto't'p. Ta'sijig mimajuinu'g telui'tmi'tij ula gjigan Satm aq alt telui'tmi'tij Ijpt. ⁹ Gaqaisg mimajuinu'g tleiwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu peita'jig gjigan aq angama'tiji na tapusliji npuinu'g ugjit nesuguna'q jel aqataig. Ma' ignmua'tigwi nutqutalanew. ¹⁰ Mimajuinu'g tleiwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu wel'ta'sultijig muta na tapusitgi'g ne'po'tgi'g. Giso'qon wenaqiaq aq ignmualtultijig ignmatimgewe'l muta nige' ne'po'tgi'g tapusitgi'g ta'n welmaje'wa'tipn pugwenniji. ¹¹ Ta'n tujiw gisi nsuguna'qeg jel aqataig, Gjinisgam minua'laji na tapusiliji. Gaqama'sijig aq ms't wen ta'n nemiaji tetuji jipaqita'jig. ¹² Na tapusijig nutua'titl nat wenn. Gelu'lgwi'titl wa'so'q aq telimujig, "Sqowa'tigw." Ge's ta'n masgel-mugwi'tiji elapultiliji, wenaqa'lujig wa'so'q alug-wigtug. ¹³ Ge's pem unaqa'ti'tij, maqamigew ma'muniw maja's'g. Pugwelgl wen'ji'guoml seioqwiaql na gjigan. Lpa newte' wen'ji'guom ta'n eteg te's'gl newtisga'qal seioqwiaq. Lluigneg pitu-iptnnaqan te'sisgegsijig mimajuinu'g ne'po'tipnig. Na esgwia'tijig mimajuinu'g mawi jipaqita'jig aq

emtoqwala'titl Gjinisgaml ta'n eimlitl wa'so'q.

¹⁴ Nige' ta'puewei ma'muniw mtue'geg gis tliaqap. Ango'tmug muta si'stewei iga'qt'tew apugjig.

Na lluignegewei ansale'wit pipugwet

¹⁵ Na lluignegewei ansale'wit pipugwet aq nutaqig mimajuinu'g gesigawwa'tijig wa'so'q. Teluejig, “Gisiteget aq Nujiugs'tawi'wet me' geggunmi'tij ml'gigno'ti ugjit niganpugua'lanew ms't mimajuinu' ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na Gisiteget iapjiw assutg ugs'tqamu!” ¹⁶ Na tapuisgegsijig je ne'w gisigu mawagnutmewinu'g ta'n pemgopultijig nigantug Gjinisgaml el nutgulpita'jig aq emtoqwala'titl. ¹⁷ Teluejig,

“Gisiteget, gi'l na Gjinisgam. Mestai assute-gen. Iapjiw eimu't'p aq iapjiw i'ttes. Miwat-muleg muta ms't ml'gigno'ti geggunmn aq teli e'wmn niganpuguassutmn ta'n telgi'g ugs'tqamu. ¹⁸ Gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu mawi uggwaiugtasgig. Nige' gi'l elg wegain aq na na'gwegl gis iga'qal ta'n ilsuman ms't ta'n nepu'tipnig. Uli ignmuates gelu'lg l ignmatimgewe'l na ms't ta'n elugowasgig. Negmow na niganigjitegewinu'g aq ms't gmimajuinumg ta'n gepmite'lm'sgig, je tlia etug milesultijig gisna etug mo milesuli'gw. Nige' iga'q ta'n getmeta'tes ms't mimajuinu'g ta'n getmete'tmi'tij ugs'tqamu.”

¹⁹ Na ga'qan ta'n eteg Nisgamewei gjia'sutuo'guom wa'so'q pana'tas'g. Nemitu na wisaw sulieweiei lisqli'gn. Etegl na tapu'gl sasqle'gl gun'tal ta'n ewi'gas'gl newtiswa'qal Nisgamewe'l 'tplutaqann. Na tujiw poqji

wasoqotesg ugs'tqamug aq gaqtugwawig. Me' gatu sespnaq ugs'tqamug. Na maqamigew maja's'g aq msi'gug nisita'jig ugs'tqamug.

12

Na e'pit ta'n getu' un'janitew aq jipijgam

¹ Na pajiji paqalaiwit muta nemi'g e'pit musigisg'tug. A'su'na'q na'gu'selitl aq gaqamit tepgun'setigtug. A'gusn nasg'g ta'n eimu'tijig newtisgegsijig jel ta'pu gloqowe'g. ² Tele'g aq apugjig un'janitew. Metuipnet aq atgitemit.

³ Na igtig ta'n sigti paqalaiwit nemi'g musigisg'tug. Negm na mesgilg jipijgam. Megwe'g aq llaigneg te'satpa't. Te's un'ji nasg'g elege'witewatp. Geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'.

⁴ Na ugsuguni e'w'g mawa'lan suel aqataig gloqowe'g aq nitjio'laji ugs'tqamug. Na tujiw eliet aq gaqamit nigantug na e'pilitl ta'n gisgaje'litl un'janilitl. Getu' malqomatl gopisunn ta'n teli nqase'g ugs'tqamuilij. ⁵ Na e'pit ugs'tqamua'latl lpa'tujl. Ula lpa'tuj gaqigwetew, e'wtew gasawo'qewei pugumaqan aq assuttew ta'n telgi'g ugs'tqamu. Na jipijgam mo gis malqomagul na mijua'ji'jl muta smtug ela'lut Nisgameg aq na elege'witewei mutputi ta'n pengopilitl Nisgaml. ⁶ Na e'pit wesmugwat paqtaqamigtug aq wesgowa'sit ta'n Gjinisgam gisgaja'toqop. Na'te'l tli angweiwatal pituipntnaqan jel ta'pu gasgiptnnaqann jel asugom te'sisgegiguna'qal.

⁷ Na tujiw matntimg poqjiaq wa'so'q. Na ansale'wit ta'n teluisit Mise'l aq unaqapemg ta'n ansale'witewiliji matna'titl jipijgaml

aq unaqapemg. ⁸ Jipijgaml aq unaqapemg wissuignema'titl. Jipijgaml aq unaqapemg mo nugu wesgowita'gwig wa'so'q. ⁹ Tewaqtetesgujig wa'so'q. El nistesgujig ugs'tqamug. Ula mesgilg jipijgam, lpa negm na mtesgm ta'n gi's sa'q elue'wa'laji pugwenniji mimajuinu' ugs'tqamug. Teluisit Gjinn'tu gisna Nujilue'wa'teget.

¹⁰ Na tujiw nutaq nat wen gesigawwet wa'so'q. Teluet, "Nige' Gjinisgam ugs'tawiata ugmimajuinung. Gaqi wissuigno'teget aq iapijw elege'witewitew. Nujiugs'tawi'wet ne'gaw geggung ml'gigno'ti aq ne'gaw ilgwenaji mimajuinu' ms'tami ugs'tqamug. Ms'tula teliaq muta Gjinn'tu gis ejigltesgut wa'so'q. Te'sigisg'geg eliepnn Nisgameg aq pisui ilsutmuapni nitapina ta'n getlams'tua'titl Gjinisgaml st'ge' ginu gatu ma' nugu Gjinn'tu tla'tegegw. ¹¹ Nitapinaq wissuignema'titl Gjinn'tu'l muta na negm ta'n teluisit Gjinisgam ugjiigluewji'jml gis wissuignemapnn ta'n tujiw etl gunieteg gujjieweigtug. Nitapinaq elg wissuignema'titl Gjinn'tu ta'n tujiw teluejig na gis tepiaq ta'n Se'sus gis tela'tegep ugjit ugs'tawianew. We'gaw wel'te'tmi'tij npu'tinew ugjit teliaqewei. ¹² Ul'ta'sultigw ta'n te'sioq eimu'tioq wa'so'q. Me' gatu mawi mtue'tew ugjit gilew tleiwultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu muta Gjinn'tu eig ta'n eimu'tioq. Ma'muni uggwaig muta geitoq mo 'pgije'nug tla'tegen ta'n goqwei tel puatg."

¹³ Ta'n tujiw jipijgam geitoq jigltesgut ugs'tqamug, na poqt'tesguatl na e'pilitl ta'n gisi gugunapnn lpa'tujl. ¹⁴ Na e'pit ignmut mesginniji unisqi'g st'ge' mesgilg gitpu. Wet

jigl sumugwat ta'n jipijgam eig aq elaqsing ta'n usgowa'sitew paqtaqamigtug. Na'tel tli angweiwaten newtipunqeg, jel tapuipunqeg jel aqatipunqeg. ¹⁵ Ge's na e'pit wesmugwat, na jipijgam elusgatg samqwan pa wije'i aq sipu. Ula sipu pemitg ta'n e'pit pemiet. Na jipijgam pewalatl tli npmin e'pilitl samqwanigtug. ¹⁶ Na maqamigew pans'g aq apoqonmuatl na e'pilitl. Ms't samqwan ta'n jipijgam elusgatg pijijuitg na elmalqeigtug. ¹⁷ Lpa jipijgam ma'muni uggwaiugtuatl na e'pilitl aq naji matnaji e'pilitl un'jang. Jipijgam wegaiugtuaji ms't ta'n majulgwatmi'titl Gjinisgam ugt'tplutaqanml aq ta'n getlams'tua'titl Se'susal. ¹⁸ Na jipijgam pe'l naqa'sit aq gaqama'sit jajigtug samqwan.

13

Na wi'sis ta'n wet natqa'spega'sit apaqtug

¹ Na nemi'g wi'sis wejgwi neia'sit apaqtug. Geggunaji newtisgegsiliji ugsmu' aq geggungl llaigneg te's'gl un'ji'l. Elege'witewatp nasg'g te's ugsmu'l aq nat goqwei almimatl Gjinisgam ewi'gas'g te's un'jig. ² Ula wi'sis teliangamgusit st'ge' na nipugtugewei gajuewj gatu uggwatl teliggl st'ge' mui'n aq ugtun teligg st'ge' pit-talu. Na jipijgam ignmuatl wi'sisl wije'i telgi'g ml'gigno'ti st'ge' negmewei. Toqpijig maw jipijgam na elege'witewei ugt'pung. Na wi'sis wije'i tl niganpuguitew st'ge' jipijgaml. ³ Newte' na wi'sis un'ji tetuji jile'g, suel npuaqan wejiaq, gatu nige' gisi npisitaq. Pugwelgig mimajuinu'g

paqalauultijig ta'n tujiw gis nemitu'tij ula aq ma-
julgwala'titl na wi'sisl. ⁴ Pugwelgig mimajuinu'g
emtoqwala'titl jipijgaml muta gisi ml'gigna'latl.
ula wi'sisl. Na ignmut ml'gigno'ti. Na mima-
juinu'g emtoqwala'titl wi'sisl aq teluejig, “Mo wen
telignagw st'ge' ula wi'sis. Mo wen eimug ta'n
wissuignemagul na wi'sisl.”

⁵ Na nipugtugewei wi'sis eliamut al ginuen ta'n
teli ntawe'g. Ta'n goqwei teluet amsaliman Gjin-
isgaml gatu Gjinisgam eliamatl assuman mima-
juinu ugjit ne'wisgegsijig je ta'pu tepgun'sejig.
⁶ Na wi'sis siaw almimatl Gjinisgaml. Anmitg
Gjinisgaml ugwisunm aq ta'n Gjinisgaml wig-
ilij. Anmimaji ms't wenn wigultiliji wa'so'q.
⁷ Na wi'sis eliamut matnanew Gjinisgam ugmi-
majuinumg aq wissuignemanew. Na eliamut as-
sumanew gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji ta'n
telgi'g ugs'tqamu. ⁸ Na mimajuinu'g tleiawulti-
jig ta'n telgi'g ugs'tqamu emtoqwala'titl na wi'sisl
aq ugwisunmual mo ewi'gas'gtugul na wi'gatign
ta'n Gjinisgam ugijgluewji'jml geggunmilij. Na
jijgluewji'j ne'po'qsip gatu gis minunsit. Na mima-
juinu'g ta'n emtoqwala'titl Gjinisgaml ugwisun-
mual gis wi'gas'gl na wi'gatignigtug aq mimajul-
tilita iapjiw. Ugwisunmual gis ewi'gas'g'pnn ula
wi'gatign ge's mu Gjinisgam gisitoqop ugs'tqamu.

⁹ “Ango'tmug aq jigs'tmug ta'n goqwei telimu-
loq. ¹⁰ Ta'n wen Gjinisgam eliamatl ne'po'qsilin
espo'qwasitigtug na tel ne'pa'ten. Ta'n wen
Gjinisgam eliamatl pija'lugsilin laplusang na tel
pija'laten. Gjinisgam ugtmimajuinumg amujpa
gisipugutmi'tij aq siaw gtlams'tmi'tij Gjinisgam

agnutmaqan jel tlia alt pija'lujig laplusang gisna alt ne'po't'pnig.”

*Igtig wi'sis ta'n tel wi'tut
nujiesugina'muet wet neia'sit maqamigeg*

¹¹ Na igtig wi'sis nemi'g. Wet neia'sit maqamigeg. Ugsmuit st'ge' jijgluewj gatu telewistooq st'ge' jipijgam. ¹² Ula wi'sis gisa'laji mimajuinu' tla'taqatinew ta'n goqwei na amgwesewei wi'sis tel pualaj. Gisa'laji mimajuinu' emtoqwalanew na amgwesewei wi'sisl ta'n tetuji ma'muni jile'lip gatu gisi npisilitl. ¹³ Ula ta'puewei wi'sis gisa'tooq pugwelgl paqalaiwaqann. Gisa'tooq sisuei ugji nisa'sgtn musigisg'tug glaman ms't wen gis nmitutew. ¹⁴ E'w'gl paqalaiwaqann ugjit lue'wa'lanew mimajuinu'. Ula tela'teget ge's na amgwesewei wi'sisl angamtl. Na ta'puewei wi'sis gisa'laji mimajuinu' lianew 'nnooqta'wl teligilitl st'ge' amgwesewei wi'sisl aq gisa'laji wije'i mimajuinu' gepmite'lmanew na wi'sisl ta'n jile'lipnn un'jigtug gatu nige' me' mimajilitl. ¹⁵ Ta'puewei wi'sisl eliamut mimajua'lugsilin na 'nnooqta'wl. Na ta'puewei wi'sis elg gisa'latl na 'nnooqta'wl tlewistulin aq ne'pa'new mimajuinu'g ta'n mo emtoqwalugugwi. ¹⁶ Ta'puewei wi'sis gisa'laji pugwenniji mimajuinu' gnugwa'tasultinew mawgiljemgewei gnugwaqan inaqane'l ugpitnual gisna ugtugwejanual. Ula tela'laji mimajuinu' ta'n menaqana'tiliji, melgigna'tiliji, milesultiliji, elue'ultiliji, assumultiliji aq assumujig. ¹⁷ Ta'n wen mu gegnugwasigw, mo goqwei gisi pgwatelmug gisna mo goqwei gisi ntuisgetug. Na

gnugwaqan ta'n mimajuinu'g gegnugwatasultijig na wije'i aq amgwesewei wi'sis ugwisunm gisna mawgiljemgewei gnugwatign ta'n wije'i aq wi'sis ugwisunm.

¹⁸ Amujpa natawo'ltioq ugjit ns'tmnew ula. Ta'n wen geggung ns'tuo'qon na nest'g na wi'sisuei gnugwatign telueg na amgwesewei wi'sis ugwisunm. Na gisi gji'tutew mimajuinueiei mawgiljemgewei gnugwatign na asugom gasgiptnnaqan jel asugom te'sisga'q jel asugom.

14

Gjinisgam ugjiigluewji'jml aq ugmimajuinumg

¹ Na elapa'si aq nemi'g Gjinisgam ugjiigluewji'jml ge's gaqamit g'p'taq na gm'tn teluisit Saion. Wijitgweiwaji newt gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsiliji mimajuinu'g. Gitg Se'sus aq ujil ugwisunmual ewi'gas'gl wegla mimajuinu'g ugtugwejanuaq.

² Nutaqig wegla mimajuinu'g etlewo'gwa'tijig wa'so'q. Tel gisituna'tijig st'ge' mesgi'g gapsgw gisna gaqtugwaq. Tel'te'tmi'tij pugwelgl goqwe'l ta'n tels'ta's'gl st'ge' pugwelgl tapia'ji'jgl.

³ Na gaqamultijig nigantug Gjinisgam elege'witewei ugt'pun aq na ne'wijig ta'n teliangamgusultijig pa wije'i aq wi'sisg aq na tapuisgegsijig jel ne'w gisigu mawagnutmewinu'g. Westawiapnig ta'n tujiw eimu'tipnig ugs'tqamug aq nige' etlintutmi'tij pilei 'gtapegiaqan. Mo wen gis gnu'tmasigw na 'gtapegiaqan pas'g na newgt gasgiptnnaqan jel ne'wisga'q jel ne'w pituiptnnaqan te'sisgegsijig.

⁴ Na mnaq malie'ulti'gw aq mnaq sama'la'tigwi

e'piliji. Majulgwala'titl Gjinisgam ugjiigluewji'jml ta'n getu tami elielij. Negmow na amgwesewe'g mimajuinu'g ta'n Gjinisgam ugjiigluewji'jml westawigwi'tipnn aq Se'sus ela'laji ujjeg muta getu' ignmuaji ujjl. ⁵ Mnaq egsua'ti'gw aq mnaq goqwei pata'taqati'gw.

Nesisijig ansale'wijing ne'ita'jig

⁶ Na nemi'g ansale'wit elaqsing gnegg musigisg'tug. Geggung gelu'lg agnutmaqan ta'n iapjiw wije'tew aq ma' gisi piltue'nug. Pegisitoq ugs'tqamug ugjit tlimanew gaqaisg mimajuinu' tleiawultiliji pilue'l umutgiwal ta'n telgi'g ugs'tqamug. ⁷ Gesigawwet, “Gepmite'lmug Gjinisgam aq me'gite'lmug muta na na'gweg iga'q ugjit ilsuman ms't mimajuinu'g. Emtoqwalug muta gisitoqop wa'so'q, ugs'tqamu, gta'n aq ms't goqwei.”

⁸ Na igtig ansale'wit majulgwalatl amgwesewe'l ansale'wilitl aq teluet, “Na mesgi'geg gjiganeg teluisig'pneg Papilan getmeta's'g'pneg. Papilanewa'jgi'g gisa'la'tipni gaqaisg mimajuinu' tleiawultilij ta'n telgi'g ugs'tqamug pata'taqatinew winsultinew. Ta'n goqwei gis tla'taqatipnig pa na wije'i ta'n goqwei Mn'tu pewalaji mimajuinu' tla'taqatinew.”

⁹ Na si'stewei ansale'wit majulgwalaji tapusiliji ansale'wiliji aq gesigawwet, “Na amasgipn-nutew ta'n getu wen emtoqwalatl na wi'sisl ta'n wet neia'silipnn samqwanigtug. Na amasgipn-nutew ta'n getu wen emtoqwalatl 'nnuoqta'wl ta'n wije'i teligilitl st'ge' na wi'sis. Amasgipn-nutew ta'n getu wen ugtugwejang aq ugpitng

gegnugwasit na wi'sisuei gnugwatign. ¹⁰ Na mawi amasgipnnutaq muta Gjinisgam ma' nugu ewlite'lmagwi. Gi's sa'q Gjinisgam wegaiugtuaji muta siaw pata'taqati'tij. Mawi amasgipnnutaq muta ta'n goqwei Gjinisgam tla'lata pa na wije aq ta'n goqwei Gjinisgam tla'latal Mn'tu'l. Amasgipnnataq muta pijo'lata ta'n pugtew ma' nugu nqa'suenug. Gjinisgam ugtansale'witemg aq Gjinisgam ugjiigluewji'jml nmitu'tita ta'n tujiw ula tliatew. ¹¹ Na mtlutew unaqiatew ta'n mimajuinu'g amasgipnnutaq pugtewigtug. 'Lpa ma' iapjiw punianug. Te'sijig emtoqwala'titl na wi'sisl ta'n wet neia'silipnn samqwanigtug aq na 'nnuoqta'wl ta'n gis tligilitl st'ge' na wi'sisl amasgipnnataq iapjiw. Te'sijig gegnugwasultijig wi'sis ugwisunm ma' puni ulmaje'wam'gig.”

¹² Gjinisgam ugmimajuinumg amuj weji gisipugutmlitij aq tla'taqatilijs ms't goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugt'tplutaqanml. Na amuj siawi majulgwa'la'titl Se'susal.

¹³ Na nutaq nat wen etlewo'gwet wa'so'q. Teluet, “Ula wi'ge'n, 'Nige' weja'tegemg ulgwijultitaq mimajuinu'g ta'n tujiw nepu'titaq ge's etl lugowa'tij Gisiteget ta'n eig wa'so'q.’ ”

Na tujiw Wejui Nisgam teluet, “E'e, atlasmulti-taq aq ma' nugu gitnma'ti'ti'gw. Gjinisgam geitoq ta'n goqwe'l gis tla'taqatilipni aq ignmuata ta'n te's'g goqwei gelu'lg muta elugowgwi'tipnn.”

*Ta'n tujiw ugtejgewe'l na'gwegl iga'qal
na tujiw Gjinisgam tela'lata pata'tegewinu'
st'ge' tela'tas'gl aloqomann*

14 Ge's alapi nemitu wape'g alug. Nat wen teliangamgusit st'ge' Mimajuinualsip aq pemgopit na alugwigtug. Nasg'g elege'witewatp ta'n wejitas'g wisaw sulieweiei aq geggung psgweso'qon ta'n welgi'g. 15 Na igtig ansale'wit wet tu'et gjia'sutuo'guom wa'so'q aq gesigaw glulatl ta'n wenn pemgopilitl alugwigtug. Telimatl, "E'we'n na psgweso'qon aq tmsewa ta'n goqwe'l gis gaqigwegl muta ms't goqwei gis lastegl ugs'tqamug. Na tetaputesg iga'q ugjit mna'tagug." 16 Na tujiw na newte'jit ta'n pemgopit alugwigtug tms'gl ms't goqwe'l gis lastegl ugs'tqamug glapis ta'n te's'g goqwei gaqi psgwete'gl.

17 Igtig ansale'wit wet tu'et gjia'sutuo'guom wa'so'q. Geggung psgweso'qon ta'n welgi'g.

18 Na ansale'wit ta'n nujo'tg pugtew wejiet na patgulmesigaqan wejitas'g wisaw suliewei ta'n pugtew tepteg. Sesgwalatl na ansale'wilitl ta'n geggunmilitl psgweso'qon aq telimatl, "E'we'n na psgweso'qon aq tmse'n ta'n te's'gl aloqomann ugs'tqamug muta ms't wel nigwegl." 19 Na ansale'wit tems'gl ms't aloqomann ugs'tqamug aq pijjio'toqol mesgilg malige'w ta'n etl pepgije'tesgas'gl. Ta'n tela'tas'gl aloqomann na Gjinisgam tla'lata pata'tegewinu' muta mawi uggwaiugtuaji. 20 Na mimajuinu'g pepgije'tesgmi'titl aloqomann. Ula wesgowa's'g gujmug gjigang. Ge's ula wesgowa's'g, na mal'tew wejite'g na'te'l. Ula mal'tew elitg si'st gasgiptnnaqan te's'gl gilam'tl aq newgt mittl jel aqataig tel tmig.

15

Lluigneg te'sijig ansale'wijing ta'n gegguna'tiji lluigneg te'siliji wowg

¹ Na nemitu musigisg'tug nat goqwei gepme'g. Ula na paqalaiwit. Nemi'gig lluigneg te'sijig ansale'wijing ta'n geggunmi'tij lluigneg te's'gl mawi mtue'gl tliatal ugs'tqamug. Wegla goqwe'l na ugtejgewe'l ta'n Gjinisgam e'w'gl ugjit ugtapulanew mimajuinu'g ugs'tqamug muta wegaiugtuaji.

² Nemitu nat goqwei teliangamgug st'ge' mesgi'g qospem ta'n teli gsaseg pa wijeï aq plu'jaqamati. Paqtateg st'ge' pugtew. Jajigtug gaqamultijig na mimajuinu'g ta'n wissuignema'tipnn na wi'sisl ta'n wet natgaspega'silipnn apaqtug aq na 'nnooqta'wl ta'n teligilitl st'ge' na wi'sisl. Wegla mo emtoqwala'tigupnn na 'nnooqta'wl aq mo gegnugwasulti'gw na wi'sisuewei mawgiljemgewei gnugwatign ugtugwejanuaq gisna ugpitnuaq. Geggunmi'titl tapia'ji'jgl ta'n Gjinisgaml gisi ignmugwi'titl. ³ Etlintutmi'tij na wijeï 'gtapegiaqan ta'n Gjinisgam uglugowinuml, Mowisal etli ntulipnn. Gjinisgam ugijjgluewji'jml etli ntoq na wijeï 'gtapegiaqan. Ula 'gtapegiaqan telueg,

“Gisiteget gi'l na Gjinisgam ta'n mawignan. Ta'n te's'g goqwei gis gisa'tun na mujgajeweï aq mawi glu'lg. Ms't goqwei tela'tegen na teliaqeweï aq tetaputeg. Assumjig ms't mimajuinu'g iapjiw. ⁴ Gisiteget, ms't wen gepmite'lmultew aq emtoqwalutew muta gi'l 'ngute' sape'win. Mimajuinu'g tleïawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu peita'taq gi'leg

aq emtoqwalultaq muta gis nemitu'tij ta'n tel teta-pua'tun ms't goqwei.”

⁵ Na tujiw nemitu ga'qan panteteg gjia'sutuo'guom wa'so'q. Ula na Gjinisgam sape'wig wi'g. ⁶ Na llaigneg te'sijig ansale'wijig weji tuita'jig na gjia'sutuo'guomg. Geggunmi'tij llaigneg te's'gl ta'n mawi mtue'gl tliatal ugs'tqamug. El nasgmi'titl gesi wape'gl atla'wegnn aq ugpugunuaq aq ugpaqamuaq gigtoqi nasgmi'titl nat goqwe'l wejitas'gl wisaw suliewei. ⁷ Na newte'jit ta'n teliangamgusit st'ge' wi'sis eliet ta'n 'lluigneg te'siliji ansale'wiliji eimu'tiliji. Te's newte'jilitl ignmuatl wowal ta'n wejitasilitl wisaw sulieweiei. Te's wow waju'pet ta'n goqwei Gjinisgam e'wtew ugtapulanew mimajuinu'g ugs'tqamug. Gjinisgam ta'n iapji mimajit gisa'lata mimajuinu' ulmajo'ltinew muta wegaiugtuaji. ⁸ Na gjia'sutuo'guom wa'so'q waju'aq mltutew muta Gjinisgam ta'n maw gepme'g aq mawignat eig na'te'l. Mo wen gis pisgwa'gw na gjia'sutuo'guom glapis na 'lluigneg te'sijig ansale'wijig gaqi ugtapula'tij mimajuinu' ugs'tqamug.

16

Asugom te'sijig ansale'wijig el guta'tu'tij ta'n goqwe'l etegl na asugom te'siliji wowg

¹ Na nutaq nat wen gesigawwet gjia'sutuo'guom wa'so'q. Telimaji ansale'wiliji, “Lta'gw ugs'tqamug aq tuguto'tug ta'n goqwei eteg na llaigneg te'sijig wowg. Ta'n goqwe'l etegl na llaigneg te'sijig wowg na ulmajo'qon ta'n

apugjig iga'q ugs'tqamug muta Gjnisgam mawi uggwaiugtuaji mimajuinu'."

² Na amgwesewei ansale'wit eliet ugs'tqamug aq el guta'toq ta'n goqwei eteg na wowigtug. Smtug mimajuinu'g ma'muni ulmajo'ltijig muta mesnmi'titl ugjigi'l. Wegla mimajuinu'g gis emto-qwala'titl 'nnooqta'wl teligilitl st'ge' na wi'sisl aq geggunmi'titl wi'sisuewei ugwisunm ugtugwejan-uaq.

³ Na ta'puewei ansale'wit el guta'latl ta'puewe'l wowl apaqtug. Smtug na samqwan teliangamgug st'ge' mimajuinu umal'tem. Ms't ta'n eig apaqtug ne'p.

⁴ Na tujiw si'stewei ansale'wit el guta'latl si'stewe'l wowl ta'n te's'gl sipu'l aq tg'poqol. Smtug na samqwan mal'tewa'tig. ⁵ Na nutaq ansale'wit ta'n ango'tg ms't samqwan ugs'tqamug telimatl Gjnisgaml, "Ta'n goqwei gisita'sin tla'tegen getlamien aq tetapu'en. Mawi sape'win. Iapjiw eimu't'p aq iapjiw i'ttes. ⁶ Na ula tela'laji mimajuinu'g muta ne'po't'pni gtmimajuinumg aq niganigjitegewinugi'g. Na nige' ignmujig mal'tew samuqwo'ltinew. Ta'n goqwei pegwatu'tij na nige' wijej mesnmi'tij."

⁷ Na nutaq nat wen metewistog patgulmesi-gaqanigtug aq teluet, "Gisiteget, gi'l na Gjnisgam ta'n mawignan. Ta'n goqwei gisita'sin tla'tegen na getlamien aq tetapu'en."

⁸ Na ne'wewei ansale'wit guta'latl ne'wewe'l wowl na'gu'setigtug. Smtug na'gu'set me' aji mawi p'sit aq ula gisa'laji pugwenniji mimajuinu' gaqsultiliji. ⁹ Na mimajuinu'g ta'n gisi gaqsul-tijig, na anmima'titl Gjnisgaml muta petgitgl

wegla ulmajo'qonn, gatu mu gawasgita'sulti'gw, mu ejiglita'gw lue'utigtug aq mo gepmite'lma'tigul Gjinisgaml.

¹⁰ Na na'newei ansale'wit el guta'latl na'newe'l wowl ta'n amgwesewe'l wi'sisl pemgopilij. Apugjig wi'sis umutgi oqonitpaqa'tas'g. Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l lpa paqa'tu'titl winnual muta mawi ulmajo'ltijig. ¹¹ Anmima'titl Gjinisgaml ta'n eimlitl wa'so'q ugjit ta'n tel gitnma'ti'tij aq ugjit na mesgi'gl ugjigi'l gatu mo gawasgita'sulti'gw aq ejiglita'gw lue'utigtug.

¹² Na asugomewei ansale'wit el guta'latl asugomewe'l wowl na mesgi'g sipug ta'n teluisig Iwple'tis. Smtug sipu gaq niwas'g glaman nige' na elege'wijig tleiawultijig ugjipenug nangami asoqomita'jig. ¹³ Na nemi'g mawi mtuanqamgusit st'ge' mjijaqamij wejgwi tualqa'sit jipijgaml ugtung. Ap igtig wijei wejgwi tualqa'sit ugtung na wi'sis ta'n weji neia'sip samqwanigtug aq ap igtig wejgwi tualqa'sit ugtung na igtig wi'sis tel wi'tut nujiagsuet niganigjitegewinu. Na nesisijig mjijaqamijg teli angamgusultijig st'ge' sqoljig. ¹⁴ Nesisijig mjijaqamijg na mn'tu'g. Tela'taqatijig pugwelgl paqalaiwaqann. El'ta'jig ms't tami ugs'tqamug aq mawa'la'tiji elege'wiliji aq ugsma'gnismua ugjit matnan Gjinisgaml. Ula tliatew ta'n tujiw na na'gwegl iga'qt'tal ta'n Gjinisgam ilsumata aq ugtapulata pata'tegewinu' ugs'tqamug. Ula tla'tegetew muta mawignat.

¹⁵ Se'sus teluet, "Jigs'tui. Pgisintes ta'n tujiw mo etlite'lmiwoq st'ge' gmutnes pgisintew giguag ta'n tujiw mo etlite'lmuoq. Ta'n getu wen etlite'lmatl

gmutesl na ulgwiintew muta ta'n tujiw gmutesl pegisinnitl na ma' ntage'ug muta gegnesit ta'n tujiw mimajuinu'g tel esgmala'tiji jigltesguan gmutesl miawitpa'q.”¹⁶ Na tujiw na nesisijig mn'tu'g mawo'la'tiji elege'wiliji aq elege'witewe'g sma'gnisg na Lesui'pe'gatig ta'n teluisig Almage-ton.

¹⁷ Na lluignegewei ansale'wit el guta'latl ugtejgewe'l wowl gju'snigtug. Na smtug nat wen gesigawewistoq Gjinisgam ugt'pung ta'n eteg na gjia'sutuo'guom wa'so'q. Teluet, “Nige' gespaqami'g.”¹⁸ Na tujiw wasoqotesg aq gaqtugwawig. Me' gatu sespena'q ugs'tqamug. Me' ma'muni maja's'g ugs'tqamu jel gesgmnaq mimajuinu'g eimu'ti'tigweg ugs'tqamu.¹⁹ Na mesgi'g gjigan si'st nigtua's'g muta maqamigew pana's'g. Ta'n te's'gl gjigann ugs'tqamug getmeta's'gl. Gjinisgam ma'muni uggwaig ta'n tujiw migwite'tg na ula gjigan ta'n teluisig Papilan aq wetapulaji ms't mimajuinu' na'te'l st'ge' ugtapulatal Mn'tu'l.²⁰ Ms't mnigu'l getapa'qal lampo'q aq ta'n te'sijig gm'tng nisa'lugwia'tijig maqamigeg.²¹ Gesgulig msi'gug wet nisiatijig musigisg'tug aq mimajuinu'g pasto'gutijig. Alt msi'gug gesgulultijig ne'wisga'qal gilogaml. Mimajuinu'g anmima'titl Gjinisgaml muta gitnme'gwi'tiji na msi'gug.

17

*Na netuisgalsit e'pit
ta'n ali'pulualitl megwe'litl wi'xisl*

¹ Newte'jit na lluigneg te'sijig ansale'wijig ta'n guta'la'tipnn wowa, pegising ni'neg aq telimit,

“Wije'wi aq neia'tultes ta'n Gjinisgam tli ugta-pulatal na wel nenasilitl e'pilitl ta'n netuisgalsil-itl. Negm na mesgi'g gjigan ta'n eig gigjiw pugwelgl sipu'l. ² Pugwelgig elege'wijig ugs'tqamug wipema'tipna ula e'pilitl aq pugwelg'pnig ji'nmug ta'n wipema'tipnn telita'jig st'ge' gtigiewinu'g.”

³ Na ansale'wit ela'lit paqtaqamigtug. Na'te'l na Wejuli Nisgam gisa'lit nmian e'pit teppitl wi'sisl ta'n gesi mgwe'litl. Ula wi'sis ugtinneg ewi'gas'gl ta'n goqwei emegwi animmatl Gjinisgaml aq pisuimatl. Na wi'sis geggungl lluigneg te's'gl un'ji'l aq geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'.

⁴ Na e'pit nasg'g aligew ta'n gesi mgwe'g aq gesi nisqananamu'g. Nasg'gl wisaw suliewei, mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul. Geggunatl ugpitng wisaw sulieweie'l wowl. Ula waju'pet na ta'n te's'gl winsuaqann gis tla'tegepnn. ⁵ Ewi'gas'g ugtugwejang ta'n goqwei mo wen gisi ns'tmug. Ewi'gas'g ula, “Ntwisunm na Papilan. Ni'n na mesgi'g gjigan. Ni'n na nujigina'muet ta'n gegina'muapni pugwenniji e'piliji ntuisgalsultinew. Ni'n na gi winsmuit aq gisa'l'gig pugwelgig winsultijig.” ⁶ Na

e'pit esamqwap Gjinisgam ugmimajuinung umal'temuowal aq na mimajuinu'g ta'n ne'po't'pnig muta majulgwala'tipnn Se'susal. Weji poqiet. Mawi paqalai' ta'n tujiw nemi'g ula e'pit.

⁷ Ansale'wit pipanimit, “Tal gi's tel paqalain? Usgumates na e'pit ta'n ali'pulualatl wi'sisl aq ula wi'sis ta'n geggungl lluigneg te'satpa'litl aq geggunaji newtisgegsiliji ugsmu'. Tlimultes ta'n goqwei mo wen nestasulti'gw. ⁸ Ula

wi'sis mimajip gatu nige' nepgaq. Me' enmiaq ugji neia'sitew na mawi temig elmalqe'g aq smtug la'laten ta'n gtmeta'ten. Ge's mu Gjinsgam gisitoqop ugs'tqamu, ewi'g'g'pnn mimajuinu'g ugwisunmual na wi'gatignigtug aq wegla mimajuinu'g geggunmi'tij iapjiwewei mimajuaqan. Na mimajuinu'g ta'n ugwisunmual mo ewi'gas'gt nugul ula wi'gatignigtug paqalauultitaq ta'n tujiw nmia'tij na wi'sisl, muta gis nepg'pnaq gatu apaji mimajitew aq ap neia'sitew ugs'tqamug.

⁹ “Na ta'n wen gtu' ns'tasitew ula, amujpa ns'tue'tew aq uli gji'tegetew. Lluigneg te's'gl un'ji'l ta'n wi'sis geggunl na lluigneg te's'gl we-naqqamigegl ta'n e'pit pemgopit. Na elg lluigneg te'sijig elege'wijig. ¹⁰ Na'nipnig elege'witgi'g gis nepu'tipnig. Newte'jit nige' elege'witewit gatu ugtejgewa'j mnaq neia'sigw. Ta'n tujiw neia'sitew, pas'g elege'witewitew gijga. ¹¹ Na wi'sis ta'n mimajip gatu nige' nepg'pnaq negm na ugu-muljinewei elege'wit. Ula elege'wit wije'i tleiawit st'ge' na lluigneg te'sisgegsiliji elege'wiliji. Na apaji mimajitew aq niganpugutuata mimajuinu' gatu na na'gweg iga'qt'tew ta'n tujiw ugsua'laten ta'n gtmeta'ten.

¹² “Na newtisgegsijig ugsmu' nemi'g'pnig lpa na newtisgegsijig ji'nmug ta'n elege'witewultitaq. Nat wen ignmuaten ml'gigno'ti ugjit elege'witewultinew newt ajiej ge's na wi'sis elege'witewij. ¹³ Wel'te'tmi'tij wije'i tla'taqatinew aq ignmua'tital wi'sisl assumgunew. ¹⁴ Na newtisgegsijig elege'wijig aq wi'sis matna'tital Gjinsgam ugji'gluewji'jml gatu jij'gluewji'j na

wissuignemata muta negm na nigani elege'wit ms't elege'wiliji aq nigani assusit ms't assusiliji. Unaqapemg megnapni, wigumapni aq apjiw tla'taqatilita ta'n goqwei tel puatg.”

¹⁵ Na wijej ansale'wit telimit, “Gis nemitu't'pnn na pugwelgl sipu'l ta'n na e'pit pemgopij. Lpa negmow na gaqaisg mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu. ¹⁶ Me' enmiaqal na'gwegl ta'n tujiw na wi'sis ta'n gesi mgwe'g aq na newtisgegsijig ugsmu' masgelma'tita na e'pilitl. Ugsua'tua'titaq ms't goqwei geggunmilij aq enmisgo'tla'tital. Na tujiw malqotmua'tital wa'qi aq nu'gwa'la'tital pugtewigtug. ¹⁷ Gjnisgam gisa'lata tla'taqatinew ta'n goqwei tel puatg. Na ul'te'tmi'titaq aq ignmua'tital wi'sisl assumanew glapis ta'n goqwei Gjnisgam teluep gis tliatew aq gis tliaq.

¹⁸ “Na e'pit ta'n gis nemi't negm na mesgi'g gjigan. Na niganpugutuaji tleiawultijig na gjigan na assumaji ms't elege'wiliji ugs'tqamug.”

18

Na mesgi'g gjigan ta'n teluisig Papilan getmeta's'g

¹ Na tujiw nemi'g igtig ansale'wit wejgwi nisa'sit wa'so'q. Gisi ignmut'p mesgi'g ml'gigno'ti. Na teli gsasit aq lpa pitiata'toq ta'n telgi'g ugs'tqamu.

² Gesigawwet,

“Papilan gaqiaq. Mesgi'g gjigan getmeta's'g. Nige' pugwelgig mn'tu'g aq winji'jig mjijaqamijg eimu'tijig na'te'l. Tel gaqaisg winsultijig aq elue'ultijig sisipg wigultijig na'te'l. ³ Na

Papilanewa'jg gisa'la'tiji gaqaisg mimajuinu' tleiawultilij ta'n telgi'g ugs'tqamu winsultinew. Ta'n goqwei gis tla'taqatipnig pa na wijej ta'n goqwei Gjimm'tu tel pualaji. Elege'wijig tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamu el'ta'jig na'te'l aq wipema'tipni igtigi. Ntuisgewinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug weji milesultijig ta'n tujiw tela'taqatipnig winsuaqan elege'wi'sgw tel puatg.”

⁴ Na nutaq igtig wen wa'so'q. Teluet,

“Ntmimajuinumg pewalgig tuaqqita'new na gjigan glaman ma' tl pata'taqatiwoq st'ge' na pata'tegewinu'g na'te'l. Amuj ejiglita'ioq na gjigan glaman ma' tli ugtap'tiwoq st'ge' ta'n ugtapulaten na pata'tegewinu'g na'te'l. ⁵ Negla mimajuinu'g ugtlue'utiwal na mawi ms'gi'gl. Mawjio'tas'g'snn lpa elamgo'tas'gl gnegg musigisg'tug. Gjinisgam mo awan'ta'sigul negla mimajuinu'g ugpata'taqanmual. ⁶ Tleiug wegla mimajuinu'g giasgiw wijej ta'n tele'wa'tipni igtigi. St'ge' wegla mimajuinu'g tele'wa'tipni igtigi na tgwangatew ta'n teli ugtapuluj aq je me'. ⁷ Ma'muni ginite'lsultipnig aq ta'n tel mimajultipnig st'ge' elege'wilitl. Na wijej telgi'g gisa'lug ma'muni ulmajo'tinew aq ma'muni ugtapulanew muta telimsultijig, ‘Ninen na elege'wi'sgwaq. Ninen mo na sigu'sgwaq aq mo eignug gisi ulmajo'tieg’. ⁸ Negla mimajuinu'g na msnmi'titaq pugwelgl mawi mtue'gl newtsiniw na'gweg. Msnmi'titaq milamu'gl gsnugowaqann, pugwelgl ulmajo'qon aq ma'muni pestma'titaq. Na gjigan nu'gwa'tas'gt'tew muta Gisiteget

na Gjinisgam ta'n mawignat ilsumaji negla mimajuinu'."

⁹ Elege'wijing tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug el'ta'pnig na gjigan. Na winsultipnig aq pisoqqewiegsultipnig st'ge' na mimajuinu'g ta'n tleiawultiliji na gjigan. Na ewlita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq ta'n tujiw na gjigan gaqamleg.

¹⁰ Wel gnegge'l na gjigang ugsmugwa'titaq aq qamultitaq muta jipasultitaq na wije'i tla'lugsinew st'ge' na mimajuinu'g gjigang. Tluetaq, "Me' gatu ansue'g na mimajuinugi'g ta'n tleiawultipnig Papilang. Getmenetgig pas'g newte' ajiej."

¹¹ Na ntuisgewinu'g ulmajita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq ugjit na ta'n tela'tas'g na gjigan. Mo wen nugu pgwatelmugw ta'n goqwei netuisgetu'tij. ¹² Mo nugu wen pegwatelmug na suliewei, wisaw suliewei, mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul. Mo nugu wen pegwatelmug na mego'tigl aligal, mego'tigl lapli'sign ta'n gesi nisqananamu'g gisna ta'n gesi mgwe'g, gmu'jl ta'n welima'qal, gmu'jl ta'n mego'tigl, mego'tigl gun'tal ta'n teluisig malpl gisna nat goqwe'l wejitas'gl wisawo'q gisna gasawo'q. ¹³ Mo wen nugu pgwatelmugl sinamin, weljema'gewe'l aq amjaqto'suti'l. Ma' nugu wen pgwatelmug na moqopa'q, mimei gisna glumgl aq wapejgl. Mo nugu wen pgwateluagwi na wen'jitia'mu, jijgluewji, te'sipowg aq tepaqann. Mo wen nugu pgwateluagwi gisteju. ¹⁴ Nat wen telimaji negla mimajuinu' tleiawultijig gjigang, "Ta'n te's'geg goqweieg me'gite'tmoqopneg na wesua'tugsioqop. Gmilesuaqanmuoweg gisi ntuoqopneg aq maw ta'n te's'geg goqweieg

ginite'tmoqopneg getmeta's'g'pnn. Ma' nugu ap nemituoqol.”¹⁵ Na ntuisgewinu'g ta'n weji milesultipnig na gjiganeg, ugsmugwa'titaq muta wesam jipasultitaq. Ulmajita'sultitaq aq gaqiemtmu'titaq.¹⁶ Tluetaq, “Me' gatu ansue'g ta'n gis tliaq na gjigang. Mimajuinugi'g na'te'l teli ulpisultipnig aq teli milesultipnig. Nasgmi'tipnn mego'tigl gun'tal aq tm'tmue'l waiopsgul aq lapli'signe'l aligal ta'n gesi mgwe'gl aq gesi nisqananamu'gl.¹⁷ Newtsiniw ta'n te's'geg ugmilesuaqanmuoweg getmenetgig.”

Ta'n te'sijig alaqtatijig apaqtug ugjit eli ntu- isga'tipnig wesmugtmi'tij gjigan. Wel gnegge'l alpugultijig.¹⁸ Sesgu'tijig ta'n tujiw nmitu'tij mt- lutew wejiaq na gjigan aq tluiejig, “Mnaq ne'gaw etenug igtig gjigan st'ge' ula.”¹⁹ Mjegei iga'tu'tij un'jiwaq muta me' ulmajita'sultijig aq atgitemul- tijig. Teluejig, “Ansue'g ugjit na mesgi'g gji- gan. Mawi mtue'g ugjit na gjigan. Ta'n getu wen assutg'pnn lapuguann weji milesip na gjigan. Newtsiniw ms't goqweieg getmeta's'geg gjigang.”

²⁰ Nat wen teluet, “Ulgwijultigw ta'n te'sioq eimu'tioq wa'so'q muta na gjiganeg getmeta's'geg. Ulgwijultigw Gjinisgam ugmimajuinumg, te'sioq apostale'wultioq aq te'sioq niganigjitegewinul- tioq muta Gjinisgam gisi ilsumaji na mimajuinu' tleiauwultilipni gjigang ugjit ta'n teli emegweiug- sioqopnig.”

²¹ Na tujiw melgignat ansale'wit wenaqa'toq mesgi'g gun'tew ta'n e'wa's'g mulinigtug aq elapega'toq apaqtug. Teluet, “St'ge' elapega'tuap na mesgi'g gun'tew ta'n ma' wen ap nmitutew, na wijej gjigan ta'n teluisig Papilan getmeta's'geg aq

ma' nugu nmitas'gtnug. ²² Ma' nugu nutuam'gig mimajuinu'g etl'te'mi'titl tapia'ji'jg gisna putuatmi'tigul pipugwaqann gjigang. Ma' wen nugu tli amal lugwegw na'te'l aq ma' wen nugu tl nugjaqatugl glumgl na'te'l. ²³ Ma' wen nugu nmitug wasoqwegl na gjigang. Ma' wen nugu tl malie'wigw na'te'l. Na'te'l na ntuisgewinu'gi'g me' melgigna'tipnig je mu igtigi mimajuinu'g tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug. Na ne'gaw elue'wa'la'tipnig pugwenniji milapegsultiliji mimajuinu' ugs'tqamug.”

²⁴ Mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan gisa'lapni niganigjitegewinu', Gjinisgam ugmimajuinumg aq igtigi ne'po'tuipnig ta'n telgi'g ugs'tqamu.

19

Gjinisgam emtoqwalut wa'so'q

¹ Ta'n tujiw ula gis pmiaq'p, na tujiw nutaqig pugwelgig mimajuinu'g gesigawwa'tijig wa'so'q. Teluejig, “Me'gite'lmanej Gisiteget muta negm na westawugsi'gup. Emtoqwalanej aq ignmuanej assumugsinenu. Mawi gepme'g aq mawignat.

² Iapji tetapua'teget aq tetapu ilsumaj mimajuinu'. Na ilsumatl na netuisgalsilitl ta'n teluisilitl Papilan. Na mimajuinugi'g tleiawultipnig na gjigan winsultipnig aq winsua'la'tipni mimajuinu' ta'n telgi'g ugs'tqamu. Gjinisgam wetapulaji muta ne'pa'tipni uglugowinumg.”

³ Gesigawwa'tijig, “Me'gite'lmanej Gjinisgam. Na mtlutew ta'n wejiaq na gjigan ge's etl nu'gwa'tas'g unaqipeta'tew iapjiw.” ⁴ Na tapuisgegsijig je

ne'w gisigu mawagnutmewinu'g aq ne'wijig mimajultijig ta'n teliangamgusultijig st'ge' wi'sisg nutgul'pa'sultijig aq emtoqwala'titl Gjinisgaml ta'n pengopilitl elege'witewei ugt'pun. Teluejig, “Me'gite'lmanej Gjinisgam. Na tliaj.”

Gjinisgam ugijgluewji'jml malie'wilitl

⁵ Na nat wen pengopij elege'witewei ugt'pun teluet, “Ms't te'sioq ta'n elugowoq Gjinisgam amujpa me'gite'lmug nige'. Ms't te'sioq ta'n gepmite'lmugsioq gisna te'sioq ta'n mo gepmite'lmugsiwoq amujpa emtoqwalug nige'.” ⁶ Na nutaqig pugwelgig mimajuinu'g etlewistu'tijig. Teltoqsultijig st'ge' mesgi'g gapsgw gisna gaqtugwaq. Teluejig, “Emtoqwalanej Gisiteget muta negm na Gjinisgam. Mawignat aq nige' elege'witewit. ⁷ Ge' ulgwija'sultinej aq ul'ta'sultinej. Emtoqwalanej Gjinisgam muta no'q mawi gepme'g. Nige' iga'q tetaputeg ugjit Gjinisgam ugijgluewji'jml malie'wilin. Na e'pite's ta'n malie'witew na gisgaje'g. ⁸ E'pite's ignmut pilei ugtoqon ta'n gesi wape'g.” (Ula gesi wape'g lapli'signei na ta'n te's'g gelu'lg Gjinisgam ugmimajuinumg gis tela'taqatilipni.)

⁹ Ansale'wit telimit, “Ula wi'ge'n, wel'ta'sultijig na mimajuinu'g ta'n wigumujig ta'n tami Gjinisgam ugijgluewji'jml malie'wilin.” Elg telimit, “Ula teliaqewei agnutmaqan ta'n wejiaq Nisgameg.”

¹⁰ Nutgul'pa'si nigantug ansale'wit ugjit emtoqwalan gatu telimit, “Mut tla'tegew. Ni'n na pas'g

lugowinu st'ge' gi'l maw gitapaq ta'n majulgwatmoq ta'n Se'sus tel gina'muep. Pas'g Gjinisgam emtoqwal.”

Ta'n Se'sus teluep aq tla'tegep na wijeï aq niganigjitegewinu'g wesgutmi'tip aq ewi'gmi'tip.

Nat wen ali'pulualatl wape'litl te'sipowl

¹¹ Nemitu na ga'qan ta'n gis panta's'g wa'so'q aq na'te'l wet neia'sit wape'g te'sipow. Negm ta'n teluisit, “Getlamiet” ali'pulualatl te'sipowl. Elg teluisit, “Gi'gwajiet.” Na tetapu ilsumaji mima-juinu' aq gespu't'gl ta'n goqwe'l mo telianugl aq gelu'lgtnugl. ¹² Ugpugugul telategl st'ge' sisuei aq nasg'gl pugwelgl elege'witewatpl. Na ugwisunm ewi'gas'g negmeg gatu mo wen geitug ta'n telueg, pas'g negm. ¹³ Nasguatl mal'tewilitl pitu'gunn. Tel wi'tut, “Gjinisgam ugtwi'gatign.” ¹⁴ Ta'n te'sijig sma'gnisg wa'so'q majulgwala'titl. Nasgmi'tij pile'l gesi wape'gl aligal. Na ali'puluala'tiji te'sipowg ta'n wapo'ltiliji. ¹⁵ Negm ta'n teluisit, “Getlamiet” geggunatl gi'gl espo'qwasilitl ta'n tewasgmi'litl ugtung. Na e'watal wissuigne-manew gaqaisg mimajuinu' tleiauwtiliji pilue'l umutgiwal ta'n getangwi'titl aq assumata. E'wtew gasawo'qewei pugumaqan aq tla'lata wegla mima-juinu' st'ge' tla'latal Gjinn'tu muta Gjinisgam ta'n mawignat wegaiugtuaji wegla mima-juinu'. ¹⁶ Wisunn ewi'gas'gl ugpitu'gunmg aq ugpita'qawe'mg. Wegla wisunn teluegl, “Nigani elege'wit ugjit ms't elege'wiliji aq Nigani assusit ugjit ms't niganpugultiliji.”

¹⁷ Nemi'g igtig ansale'wit wesgitpuguit na'gu'selitl. Sesgwalaji ms't sisipa ta'n

alaqsultiliji. Telimaji, “Jugwita'gw aq mawita'gw ta'n Nisgamewei pestie'umg etl gisgaja'tas'g. ¹⁸ Gjinisgam gis wissuignemata elege'wiliji, ugsma'gnismg niganpugultilij, maw ugtue'mua. Malqomatoqs'p assusultijig aq assumujig, mimajuinu'g ta'n espo'ltijig aq mimajuinu'g ta'n mu espo'lti'gw muta ms't 'npu'tita.”

¹⁹ Na nemi'gig na wi'sis ta'n wet neia'sip samqwanigtug, elege'wijig tleiawultijig ta'n telgi'g ugs'tqamug aq ugsma'gnismua etl mawita'jig. Na etl gisgajo'ltijig ugjit matnanew na newte'jilitl ta'n ali'puluatl wape'litl te'sipowl aq ugsma'gnismg. ²⁰ Na ula wi'sis goqqwa'lut aq maw nujiagsuet niganigjitegewinu ta'n i' tla'tegepnn mesgi'gl paqalawaiqann ge's na wi'sisl angampnn. Geitu mgite'tmnew nujiagsuet niganigjitegewinu. Negm na ta'puewei wi'sis aq elue'wa'lapni mimajuinu' ta'n gegnugwasultiliji wi'sisuewei gnugwaqan ugtugwejanuaq. Wegla mimajuinu'g emtoqwala'titl na 'nnuoqta'wl ta'n teligilatl st'ge' na wi'sisl. Gitg na wi'sisg goqqwa'lujig aq egwijegemgig na pugtew ta'n etlamgleg iapjiw. Ula pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg supliewei. ²¹ Na newte'jit ta'n ali'puluatl wape'litl te'sipowl e'watl gi'gl espo'qwasilitl ta'n ugtung tewasgmi'litl ugjit ne'po't'pnig ms't sma'gnisg aq ms't ta'n wije'waqqwi'tiji na tapusijig wi'sisg. Na sisipg ta'n wigumujig na'te'l malqoma'tiji ms't wen ta'n ne'po'tipnig glapis g'satalultijig.

20

Gjinn'tu apt'pilut aq pija'lut mawi tmig el-

malqe'g
ta'n mo eigtnug enganateg

¹ Na nemi'g ansale'wit wejgwi nisa'sit wa'so'q. Geggung apt'sqi'gn ugjit na mawi tmig elmalqe'g aq geggunatl melgignaqaq pisqa'taqanapi'l. ² Na goqqwa'latl jipijgaml ta'n tel wi'tut Gjinn'tu aq tel wi'tut Nujilue'wa'teget. Negm na mtesgm ta'n teli pgij mimajit. Ansale'wit apt'pilatla na jipijgaml pisqa'taqanapigtug. Jipijgam siaw apt'pilasitew glapis pituipnnaqanipunqeg. ³ Na ansale'wit pija'latl na ma'muni tmig elmalqe'g aq apt'sgaq na ga'qan. Ga'qanigtug gaqapija'toq nat goqwei ta'n ewi'gas'g ma' wen pana'tu na ga'qan glapis na tujiw pituipnnaqanipunqeg gis pmiaq. Gjinn'tu ma' gis lue'wa'lagwi gaqaisg mimajuinu' tleiauwiltiji ta'n telgi'g ugs'tqamu glapis na tujiw pituipnnaqanipunqeg gis pmiatew. Na tujiw apqwa'laten pe'l gijga.

⁴ Na nemi'gig pugwelgig mimajuinu'g pemgopultijig elege'witewe'l ugt'punual. Gjinnisgam ignmuaji ml'gigno'ti ugjit ilsumanew igtigi. Na elg nemi'gig pugwelgig mimajuinu'g ta'n ne'po't'pnig muta igtigi mimajuinu' agnutmua'tipni ta'n goqwei Se'sus gis tel gina'muep aq Gjinnisgam ugtwi'gatign. Na mo emtoqwala'tigul na wi'sisl gisna 'nnooqta'wl ta'n teligilitl st'ge' na wi'sisl. Mo gegnugwasultigupnig na wi'sisuei gnugwaqan ugtugwejanuaq gisna ugpitnuaq. Wegla mimajuinu'g apajipa'tijig. Niganpugultijig maw Se'susal ugjit pituipnnaqanipunqeg gis pmiaq. ⁵ Ula na amgwesewei minua'ltimg. Na esgwia'tijig mimajuinu'g ta'n nepu'tipnig ma'

minua'lam'gig glapis na pituipnnaqanipunqeg gis pmiaq. ⁶ Wegla mimajuinu'g ta'n minua'lujig amgwesewei minua'ltimg welgwijultijig aq sape'ultijig. Ma' nugu ap npu'ti'gw. Na patlia'su'ltitaq ugjit apoqonmuanew Gjinisgaml aq Nujiugs'tawi'welitl. Niganpugultitaq maw Nujiugs'tawi'welitl glapis pituipnnaqanipunqeg gis pmiaq.

Gjimm'tu wissuignemut aq pija'lut pugtewigtug

⁷ Ta'n tujiw ula pituipnnaqanipunqeg gis pmiaq, Gjimm'tu apgwa'laten aq tu'etew na ma'muni temig elmalqe'g. ⁸ Na ala'sitew ta'n telgi'g ugs'tqamu aq lue'wa'lata pugwenniji mimajuinu'. Mawa'lata pugwenniji mimajuinu' tleiauwtiliji Ga'ge'gati aq Me'ga'ge'gati aq lue'wa'lata. Gisa'lata mawita'new aq matnanew Gjinisgaml. Wegla mimajuinu'g ta'n mawo'ltitaq ma'muni pugwelgig. Negmow na pa na wije'i aq te's'gl atuomgl ta'n etegl apaqtugewei sitm. ⁹ Wegla sma'gnisg ugjita'taq ta'n telgi'g ugs'tqamug glapis i'mu'titaq ta'n Gjinisgam ugmimajuinung gis mawita'tiliji. Na gigo'qopugua'tita Gjnisgam ugmimajuinung aq na gjigan ta'n Gjnisgam gesite'tg. Na pugtew ugjiatew musigisg'tug aq ms't sma'gnisg gaqamglateq pugtewigtug. ¹⁰ Na Gjimm'tu ta'n gis lue'wa'lapni mimajuinu' ugsua'laten aq egwijegeten ta'n pugtew iapjiw etlamgleg. Ula pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamgleg. Na wi'sis ta'n wet neia'sip samqwanigtug aq na nujiugsuet niganigjitegewinu gis eljiaqalupnig na'te'l. Na nesisijig iapjiw tli ulmaje'waten na'te'l.

Ugtejgewe'i lsutaqan

¹¹ Na nemitu mesgi'g wape'g elege'witewei ugt'pun. Gjinisgam pemgopit na'te'l. Na ugs'tqamu aq ms't goqwei musigisg'tug gesga'tigl aq mo nugu nemituaneg. ¹² Na nemi'gig ms't ta'n nepu'tipnig minua'lujig aq gaqamultijig nigantug ta'n Gjinisgam pemgopij. Ms't mimajuinu'g weja'tegemg ta'n mawi espo'ltijig glapis wegla ta'n mu espo'lti'gw eimu'tijig na'te'l. Toqo wi'gatignn pana'tas'gl aq pana'tas'g igtig wi'gatign ta'n ewi'gas'gl ms't mimajuinu'g ugwisunmual ta'n msnmi'titaq iapjiwewei mimajuaqan. Gjinisgam ilsumaji ms't ta'n eimu'tiliji na'te'l. Isumujig st'ge' ta'n telo'ltipnig aq ta'n goqwe'l tela'taqatipnig ugs'tqamug muta ms't wegla gis ewi'gas'gl wegla wi'gatignigtug. ¹³ Ms't wen ta'n etli npu'tipnig apaqtug, ms't ta'n gis etlisultipnig utqutaqane'gati'l aq ms't ta'n eimu'tipnig npuinue'gati gis minua'lujig aq Gjinisgam ilsumaji. Ms't wen tli ilsumaten giasgiw st'ge' ta'n telo'ltipnig aq ta'n goqwe'l tela'taqatipnig ugs'tqamug. ¹⁴ Na npuaqan aq 'npuinue'gati eljiegeten ta'n pugtew iapjiw etlamleg. Na pugtew telgi'g st'ge' gta'n ta'n etlamleg. (Ala tet mimajuinu'g iapjiw minui npu'titaq.) ¹⁵ Ta'n getu wen ugwisunm mo ewi'gas'gt nug na wi'gatign ta'n Gjinisgam gis ewi'g'g'pnn ugmimajuinumg ugwisunmual na elg gwijegeten na pugtew ta'n iapjiw etlamleg.

21

Ms't goqwei pile'g

1 Na nemitu pilei ugs'tqamu aq ms't goqwe'l ta'n etegl musigisg'tug pile'gl muta sa'qawe'gi'gl musigisg'tug aq sa'qawe'gi'g ugs'tqamug gesga's'g'pnn. Gta'n gesga's'g'p. 2 Na nemitu sape'wig gjigan ta'n teluisig Pilei Selusalem. Na wet neia's'g wa'so'q muta Gjinisgam petgimg. Tel'gna'tas'g aq gisgaje'g st'ge' na e'pite's wel'gnesij aq tel'gna'sij ge's esgmajaj ugjit malie'winew ugji'nmuml. 3 Nat wen gesigawwet Gjinisgam ugt'pung. Teluet, “Nige' weja'tegemg Gjinisgam wijitgweiwata ugmimajuinumg. Nige' weja'tegemg wigitew ta'n mimajuinu'g wigultijig. Nige' mimajuinu'g na ugmimajuinumg. E'e, nige' Gjinisgam eig na'te'l. 4 Gjinisgam gasa'tuatal ugsaqpigunual aq ma' nugu atgitemulti'gw muta na'te'l ma' nugu wen npmug aq ma' nugu i'gtug welmajita'suaqan, atgitemuaqan gisna gsnuqowaqan. Nige' weja'tegemg mo nugu goqwei sa'qawei eigtnug. Ms't goqwe'l na pile'l ugs'tqamug.”

5 Ge's Gjinisgam pemgopij elege'witewei ugt'pung teluet, “Nige' gisituan ms't goqwei pilei.” Na telimit, “Wi'ge'n ta'n goqwei teluei muta teliaq. Ms't wen gisi gtlamite'tmi'titl wegla glusuaqann.” 6 Elg telimit, “Gisa'tuaneg. Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq we'gaw iapjiw i'ttes. Ta'n getu wen getu' samqwat, na ignmua's tg'poqewei samqwan. Ula samqwan gisa'latal ta'n getu wenn esamqwalitl mimajilin iapjiw. Ma' amuj apangituigw ugjit na. 7 Ta'n wen wissuignematl Gjimm'tu'l, na ignmua's e'wmn ta'n goqwei ni'newei. Ni'n na Nisgamewia's ugjit negm aq negm nn'janitew. 8 Gatu ta'n getu wen

ne'gaw jipasit majulgwalin ni'n na ilsumaten aq pijegeten ta'n pugtew etlamgleg iapjiw. Na wije'i tliatew ugjit ta'n getu wen teluet mo getlams'tuigw aq ta'n getu wen tel mimajit st'ge' mo getlams'tmug. Na wije'i tliatew ugjit ta'n getu wen winsmuit aq mo pun pata'tegegw, ta'n getu wen ne'pa'teget, ta'n getu wen sespo'tegewinu, ta'n getu wen na nujipuntaji igtigi, ta'n getu wen emtoqwalatl 'nnoqta'wl, ta'n getu wen getu' majulgwalatl ptigise'l nisgaml aq ta'n getu wen pusgi egsuet. Ula tliatew ta'n tami iapjiw ulmajo'ltitaq. Ala tet mimajuinu'g iapjiw mini npu'titaq.”

Pile'g Selusalem

⁹ Pegising newte'jit na llaigneg te'sijig ansale'wijig ta'n gegguna'tipni wowg waju'pelitl na ta'n goqwei Gjinisgam e'w'g'p wetapulanew mimajuinu' aq telimit, “Wije'wi aq musga'tultes na negm ta'n malie'wi'tital Gjinisgam ugjiigluewji'jml.” ¹⁰ Na Wejuli Nisgam gisa'lit ns'tasin wegla ta'n goqwe'l aq na ansale'wit ela'lit g'p'taq esp'pit gm'tn. Na'te'l musga'tuit na pilei Selusalem, Ula na sape'wig gjigan aq wejgwi nisa's'g wa'so'q muta Gjinisgam petgitg. ¹¹ Ula gjigan teligsateg st'ge' ta'n Gjinisgam teligsasij. Telateg pa wije'i mawi mgo'tig gun'tew ta'n teluisig jaspl gisna plu'jaqamati iga'tun na'gu'setigtug. ¹² Ula gjigan gigo'qopugutas'g na esp'teg aq melgita's'g llutaqan. Newtiswa'qal je ta'pu ga'qana'tas'gl etegl na llutaqanigtug. Nemi'gig newtisgegsijig je ta'pu ansale'wijig. Te's ansale'wit nujo'tg newte' ga'qana'tas'g. Ewi'gas'g

te's ga'qana'tas'g newte' wisun. Wegla wisunn na newtisgegsijig jel ta'pu ji'n mug ugwisunmual ta'n wetapegsultijig ms't Lesui'paq. ¹³ Na nesisgl ga'qana'tas'gl etegl te's anapowl na llutaqanigtug. Nesisgl el pana'tigl ugjipenug, nesisgl el pana'tigl tp'te'snug, nesisgl el pana'tigl tg'snug aq nesisgl el pana'tigl oqwatnug. ¹⁴ Ula gjiganei llutaqan gaqamig g'p'taq newtisga'qal je ta'pu mesgi'gl gun'tal. Na te's newte' gun'tewigtug ewi'gas'g newte' wisun. Wegla wisunn na newtisgegsiliji jel ta'pu apostale'wiliji ugwisunmual. Na apostale'wijig elugowa'tipnn Gjinisgam ugjiigluewji'jml ugs'tqamug. ¹⁵ Na ansale'wit ta'n gelulit geggung wisaw sulieweiei engaqanei ugjit tli ngattew na gjigan, ga'qana'tas'gl aq na llutaqan. ¹⁶ Na ansale'wit engatg na gjigan. Na wije tel pittaqaq st'ge' ta'n telisge'g. Na tapuisga'q je ne'w gasgiptnnaqann gilam'tl tel pittaqaq. Na gjigan wije tel pitoqsig st'ge' ta'n tel pittaqaq aq ta'n telisge'g. ¹⁷ Na ansale'wit engatg na llutaqan. Na asugom te'sisga'qal jel na'n mittl tel pitoqsig. Na engaqanei wije tel pittaqaq st'ge' ta'n tel pittaqaq ji'nm ugpitno'guom. ¹⁸ Na gjiganei llutaqan wejitas'g gun'tew teluisig jaspl gatu na gjigan weji gisita's'g poqtaqiaq wisaw suliewei aq wel saputiamug st'ge' tuoputi. ¹⁹ Na newtisga'qal je ta'pu mesgi'gl gun'tal ta'n eteg na llutaqan aq na gjigan wesgijitas'g mego'tigl gun'tal. Amgwesewei gun'tew teluisig jaspl, ta'puewei teluisig sappail, si'stewei teluisig agat, ne'wewei teluisig emlalt. ²⁰ Na'newei teluisig a'nigs, asugomewei teluisig ganilian, llaignegewei teluisig glisolait, ugumuljinewei

teluisig pelel, pesgunategewei teluisig toppas, newtiswa'qewei teluisig galsitoni, newtiswa'qewei jel newt teluisig jasint aq ugtejgewei teluisig amatest. ²¹ Na newtiswa'qal je ta'pu ga'qana'tas'gl wejitas'gl tm'tmue'l waiopsgul. Te's ga'qana'tas'g wejitas'g newte' tm'tmuei waiopsgw. Na awti'l ta'n etegl gjigang wejitas'gl poqtaqiaq wisaw suliewei ta'n tel uli saputiamug st'ge' tuoputi.

Nat goqwe'l mo etenugl na pile'g Selusalemg

²² Lpa mo nemitu gjia'sutuo'guom tami na gjigang, Gisiteget ta'n mawignat aq Gjinisgam ugjiijgluewji'jml iapjiw eigig na gjigan glaman mo a'sutuo'guom menuagetmi'ti'gw mimajuinu'g tli emtoqwalata. ²³ Na gjigan mo pewatas'gtug wasoqweg, mu na na'gu'set gisna tepgun'set ugjit waseten muta na gesateg wejiaq Nisgameg ugjit pitiatatoq na gjigan. Gjinisgam ugjiijgluewji'jml na pa na wije i aq wasoqweg ugjit na gjigan. ²⁴ Na tepiaq waseteg ugjit gaqaisg mimajuinu'g pilei ugs'tqamug tla'taqatitaq ms't goqwei gesatmi'tij. Ta'n te'sijig elege'wijig pilei ugs'tqamug jugwa'tu'tij ms't ugmilesuaqanmual na gjigan. ²⁵ ga'qana'tas'gl na gjigang iapjiw pantetetal. Ma' oqonitpa'qtnug na gjigan. ²⁶ Ta'n getu goqwei gepme'g aq ta'n te's'g milesuaqan ugs'tqamug na gaqaisg mimajuinu'g pejo'tutaq na gjigang. ²⁷ Mo goqwei winjig gisna mo goqwei lue'uti gis pisgwa'nug na gjigan. Ta'n te'sit wen winsit gisna pusgi egsuet mo ignmuam'g pisgwa'n na gjigan. Gjinisgam ugjiijgluewji'jml geggunmilitl wi'gatign ta'n gis wi'gas'gl ms't mimajuinu' ugwisunmual. Wegla mimajuinu'g

iapji mimajultital maw Gjnisigaml wa'so'q. Pas'g negmow gisi pisgwita'taq na gjigan.

22

Ta'n goqwei eteg na pilei Selusalemg

¹ Na ansale'wit musga'tuit na sipu ta'n wet tuitg ta'n Gjnisigam aq ugjiijgluewji'jml pemgopij. Ta'n getu wen wet samqwan na sipu, ma' gisi npug. Na samqwan etlatetesg pa wijej aq gloqowejg. ² Na sipu pemitg ne'gaw miawe'g na awti ta'n eteg gjigan. Miti'sg nigwejig etuiw na sipu. Te's tepgun'set na miti'sg gis lastegl piltue'gl minijgl. Ta'n getu wen malqotgl na minijgl na msntew iapjiwewei mimajuqaan. Nipi'g e'wujig ugjit npilanew gaqaisg mimajuinu'g ta'n mesnmi'tij gaqaisg gsnugowaqaan. ³ Ms't goqwei ta'n Gjnisigam alua'toq aq ms't wen ta'n Gjnisigam alua'latl ma' ignmuam'g pisgwa'n na gjigan.

Gjnisigam aq Gjnisigam ugjiijgluewji'jml ugt'punual etegl na gjigang. Ms't ta'n elugowa'tiji emtoqwala'tiji. ⁴ Nmia'tital Gjnisigaml aq Gjnisigam ugwisunm wi'gas'gt'tew te's mimajuinu ugtugwejang. ⁵ Na'te'l ma' nugu wela'gw i'gt nug. Na'te'l mo wen we'gaw puatmug wasoqweg gisna na'gu'selitl muta Gisiteget ta'n teluisit Gjnisigam, wasoqontew ta'n telgi'g gjigan. Na mimajuinu'g ta'n eimu'tijig na'te'l iapjiw niganpugultitaq st'ge' elege'wijig.

Se'sus me' tel'gne'g apaja'sitew ugs'tqamug

⁶ Na tujiw ansale'wit telimit, “Wegla glusuaqaan ta'n gi's wi'gmnn na teliaqewe'l aq ms't wen gisi gtlamite'tmi'tiaq. Gisiteget na

Gjinisgam aq elgimapni Wejuli Nisgaml ugjit ilgwenanew niganigjitegewinu' ugs'tqamug. Na petgimatl ugtansale'witeml ugjit gnua'tuan uglugowinumg ta'n goqwei me' tel'gne'g tliatew.”

⁷ Na Se'sus teluet, “Jigs'tuigw. Apugjig apaja'si ugs'tqamug. Ta'n getu wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gmn ula wi'gatignigtug ul'ta'sitew.”

⁸ Ni'n na Sa'n. Nutmapnn aq nemituapnn ms't wegla ta'n gis wi'gmann ula wi'gatignigtug. Ta'n tujiw nutaq aq nemi'g na tujiw nutgul'pa'si nigan-tug na ansale'wit ta'n gis musga'tuip ms't goqwei. Getu' emtoqwalt. ⁹ Gatu telimit, “Mut tla'tega. Ni'n elugowg Gjinisgam st'ge' gi'l aq st'ge' gitapg na niganigjitegewinu'g. Ni'n elugowg Gjinisgam pa wije' aq ta'n wen tela'teget ta'n goqwei gis wi'gmn ula wi'gatignigtug. Emtoqwal pas'g Gjinisgam.”

¹⁰ Telimit, “Gjinisgam gi's musga'tuasg ms't goqwei gis wi'gmn ula wi'gatignigtug. Mut mimugwa'tuaw mimajuinu'g ula ta'n gi's ewi'gmn muta ms't wegla apugjig tliatew. ¹¹ Ta'n wen me' pata'teget na ignmuaj siawi pata'tegen aq ta'n wen me' winsit na ignmuaj siaw winsin. Ta'n wen tetapua'tegej ta'n goqwei tetaputeg ignmuaj siawi tl lugwen aq ta'n wen we'gaw getu' ignmuatl Gjinisgam assuman na ignmuaj siaw tla'tegen.”

¹² Se'sus teluet, “Jigs'tuigw. Apugjig apaja'sia's ugjit ignmuan ms't wen nat goqwei st'ge' ta'n te'p'g. ¹³ Ni'n eimap ge's mu goqwei eigtnugweg aq me' i'ttes iapjiw. Ni'n eimap gesgмнаq ms't goqwei gisita's'gtug aq me' i'ttes ta'n tujiw ms't goqwei gaqiaq.

¹⁴ “Ms't mimajuinu'g ta'n ugtlue'utiwal gisi apigsigta's'gl wel'ta'sultijig muta gis pisgwita'taq

na pilei gjigan. Na'te'l gisi msnt'tal aq malqottal na minijgl ta'n ignmagwi'tiji iapjiwewei mimajuaqan. ¹⁵ Na ma' nugu ignmuam'gig pisgwita'new na gjigan na mimajuinu'g ta'n mo getu' nenua'tigul Gjnisgaml maw ta'nig winsultijig, ta'nig nuji punta'tiji igtigi, sespo'tegewinu'g, ne'pa'tegewinu'g, ta'nig elita'suala'titl ptigise'l Gjnisgaml aq nuji egs'pugutaqatijig.

¹⁶ “Ni'n na Se'sus. Elgimg'p ntansale'witm ugjit ula agnutmaqan gnua'tulinew gilew ta'n getlams'tmu'tioq na gelu'lg agnutmaqan aq gilew ta'n tego'tmu'tioq ms't a'sutuo'guoml. Ni'n wetapegsi Ta'pito'q. Ni'n tel wi'timg na mawi gsaset gloqowej na newte'jit ta'n neia'sit te's wapg.”

¹⁷ Wejuli Nisgam aq na e'pite's ta'n malie'wilipnn Gjnisgam ugjiijgluewji'jml teluejig, “Jugu'a.”

Ms't wen ta'n gis nutg ula tlimaj, “Jugu'a.”

Ta'n te'sit wen getu' samqwat na jugu'ej aq samqwaj na samqwan ta'n ignmuaten iapjiwewei mimajuaqan. Mo wen amujpa apangitmug ula samqwan.

Ugtejgewe'i ta'n Sa'n ewi'g'g'p

¹⁸ Gi's ewi'gman ta'n goqwe'l Gjnisgam neia'tuip aq ta'n goqwei gis telimip. Telimuloq, mut aja'tunew gisna piltua'tunew ta'n goqwei gis wi'gas'g ula wi'gatignigtug. Pa na nat wen aja'toq gisna piltua'toq na Gjnisgam tli ugtapulatal st'ge' ta'n telueg ula wi'gatign. ¹⁹ Pa na nat wen sa'se'wa'toqos nat goqwei gisna egsu agnutmoqos na agnutmaqan ta'n ewi'gas'g'p

ula wi'gatignigtug, na Gjinisgam ma' ignmuagul malqotmn na minijgl wejiaqal na miti'sg ta'n geggunmi'tij ml'gigno'ti ugjit ignmuanew mimajuinu'g iapjiwewei mimajuaqan. Gjinisgam elg ma' ignmuagul pisgwa'n na sape'wig gjigan. Migwite'tmug, Gjinisgam teplumugsioq tla'tegen ms't goqwei gi's ewi'gas'g ula wi'gatignigtug.

²⁰ Negm ta'n gis tluet ula ms't na teliaq, nige' teluet, “E'e. Ma' 'pgije'nug apaja'sia's.”

Ni'n teluei, “Gjisaqamaw Se'sus jugu'a st'ge' ta'n gis tluen. Na tliaj!”

²¹ Etamg Gjisaqamaw ta'n teluisit Se'sus ul'te'lmanew ms't Gjinisgam ugmimajuinung jel tlia mo te'pmu'ti'gw. Na tliaj!

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051